

DEBRECZENI UJSÁG

HAJDÚFÖLD

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL
FERENC JOZSEF-UT 56. SZÁM.
TEL.: 21-90. EJJEL 10-TÓL 23-48.

ELŐFIZETESI ÁRAK:
NEGYEDÉVRE 15.— PENGO.
HAVONTA 5 P 20 FILLER.

8 OLDAL

KER. POLITIKAI NAPILAP

XLVII ÉVFOLYAM 266 SZÁM

Két esztendő

ha a normális békeévekre gondolunk nem tekinthető olyan hosszú időtartamnak, bármilyen munkát vagy teljesítményt mérjünk is vele, amely évfordulóként számításba jöhetne, vagy éppen ünnepi megemlékezésre nyújthatna alkalmat. Ma azonban, amikor a világ megfeszült erői órák és napok alatt néha sorsdöntő fordulatokat hoznak, amikor az események száguldása sokkal rövidebb idő leforgása alatt is történelmi feljegyzésre méltó eseményeket, tetteket, elhatározásokat vet felszínre, bizony két év munkája, szolgálata, teljesítménye is lehet olyan határkő, amelynél érdemes egy pillanatra megállni és megemlékezni azokról, akiknek nevéhez, cselekedeteihez fűződik az a bizonyos rövid egy-két esztendő.

Ma a háború zajlása idején vannak olyan felelősségteljes munkahelyek, olyan exponált beosztások, vezető feladatkörök, ahol már maga az elismerésre méltó érdem és fizetési paraméter tény, ha valaki a megsokasodott gondok, a napról-napra feltornyosult nehézségek közepette is két éven keresztül megállhatatlanul szilárdan helyi tudáltoni és maradéktalanul tudja teljesíteni kötelességét.

Azért bocsájtottuk mindezeket előre, mert éppen az imént lapoztuk fel a Debreczeni Ujság—Hajdúföld két évvel ezelőtti számaát és véletlenül a napi események krónikájából az öltött szemünkbe, hogy ma két esztendője, 1941 november 24-én iktatták be főispáni székébe Szilassy Lászlót. A főispáni installáció kétségtelenül kiemelkedő közjogi és közéleti eseménye volt Debrecen és Hajdú vármegye magyarországnak. De, amint az akkori beszámolókat látjuk, a hangsúly a beiktatás alkalmából sem azon volt már, hogy a régi hagyományos közjogi méltóság reprezentatív külsőségeinek szentelt volna teret a sajtó, hanem azon, hogy mennyire megváltozott a gyakorlati idők követelményeinek megfelelően ez a felelősségteljes tisztség. Már ekkor általános tudott tény volt, hogy a kormányzat helyi törvényhatósági képviselőlet elvállalói és itt közmegnyugvást kelten betölteni nem dísz és méltóságot jelent, hanem súlyos áldozatvállalást. Hiszen ma a főispán vállalja nehezedik mind az a gond, ami egy hadviselő országban a szervezés, a politikai nyugalom és szilárdság biztosítása, a közeledés, a közéleti legsimább lebonyolítása, a szükségletek előteremtése, a nép szociális gondozása megköveteli attól, aki a kezében tartja két hatalmas törvényhatóság területén a vezérést és az irányítást. Ma a főispán napról-napra az egyes foglalkozási ágak, az egyes társadalmi rétegek legemlékezőbb életkérdéseivel kell, hogy törődjön. Neki kell meghallgatni a szinte szüntelenül felmerülő problémák sokasága között az egyének, intézmények, az összes népréte-

Szmolenszknél hétnapos csatában óriási veszteségeket szenvedett a Szovjet

Krivoj-Rognál megsemmisült egy bolsevista páncélos hadosztály -- Kievnél újabb tért nyertek a németek -- Angolszász repülő terrorátakadása Berlin ellen -- 29 gépet lelőtt a német légvédelem -- Olaszországban megakadt az angolszász támadás -- Pápen december elejére tér vissza Ankarába

Bukarestet, Ploestit és Konstanzt fokozatosan kiűrtik

NAGY ANGOLSZÁSZ REPÜLŐKÖTELEK BERLINT támadták hétfőn este. A terrorátakadás során az eddig beérkezett, de még hiányos jelentések szerint 29 löbbmotoros bombázót veszített. A légvédelem, noha az időjárás kedvezőtlen volt, elsősorban szembe az angol terrorbombázókkal, amelyek november 22-én este Németország területére felelt, berepültek. Az angol repülőgépek állandó támadás célpontjai voltak, különösen Berlin nagykiralyi városnegyedjei felett, ahol az angol bombázókat a légvédelmi ágyúk lövedékeinek zápora fogadta. Az elpusztított repülőgépek négy motoros bombázók voltak. Eddig csak Berlin környékén 29 lelőtt bombázó roncsait találták meg. A lelőtt ellenséges bombázók száma állandóan növekszik. A finn lapok a Berlin elleni legutóbbi légitámadással kapcsolatosan jelentik, hogy a finn külügyminisztérium értesülése szerint a légitámadás alatt a finn követség épülete is megsemmisült.

BERLIN LAKOSSÁGA PELDÁS FEGYELMEZETTSÉGET TANUSÍTOTT. A angolok aknákat, robbantó, gyújtó és foszforos bombákat dobtak le és mint eddig, minden támadásnál, ezúttal is számos kulturális értékű épület pusztult el. A birodalmi külügyminisztériumban a támadást politikai szempontból világitják meg. Hangsúlyozzák a berlini lakosságnak magatartását és azt, hogy a lakosság csak egy gondolat ura: a bosszú és gyűlölet.

A HADILÉLYZET a múlt nap óta lényegesen nem változott keleten. A harcok súlypontja, még mindig Kievnél, ahol a német ellentámadás a makacs szovjet ellenállás mellett

is előbbrehaladt. A főharcok színhelyén, Kievnél a németek újabb területet nyertek, a szovjet makacs ellenállása és a tartósan kedvezőtlen időjárás ellenére is, írja a Német TL. A Kievtől nyugatra fekvő területen lezajlott német ellentámadások azt bizonyítják, hogy német hadvezetőség itt semesak terep kíván nyerni, hanem arra törekszik, hogy minél nagyobb ellenséges erőket kössön le. Ez a törekvés eddig teljesen sikerrel járt. Mannheim hadosztály az ellenséges támadások elhárítása után förtelen harc erővel indultak újabb rohamra és egy mélyebben tagozott ellenséges védelmi rendszert lörték át, jelenleg tovább nyomulnak előre és közben nagyszámú közseget foglaltak vissza.

A KRIM FELSZIGETEN a német és román védők véres veszteséget okozva verték vissza Keresztől északra a bolsevisták több támadását. A német léghaderőkötéleket megisméltet átkelési hadműveletek ellen harcoltak, nagyszámú csapatokkal és páncélosokkal megrakott partraszálló naszádot szállítottak el. A bolsevisták megkísérelték a Dnyeper vonalig az előretörést. A kísérlet részben a német főharcállások előtt megfiusultak. A német hadsereg elhárító kötelei itt a legkisebb támadó területen 35 szovjet harcokost tettek harcoképtelenné.

DNYEPROPETROVSKTÓL dél-nyugatra és Krivoj-Rognól északra újabb nagyszámú kötelek bevetésével fogadták a bolsevisták támadásait a német védelem ellen. A számbeli fölényben ellenére a németek itt új elhárító siker értek el, kemény küzdelemben összesen 111 páncélost semmisítettek meg és a harcok során egy zárt kötelekben támadó bolse-

vista páncélos hadosztályt teljesen felőröltek. ZITOMIR és KIEV között megerősödött a bolsevisták ellenállása a német támadásokkal szemben. A németek ennek ellenére újabb területeket hódítottak és két szovjet vadászrepedet megsemmisítettek. A harcok színhelyén 56 szovjet páncélos kocsi semmisült meg.

A DÉLOLASZORSZÁGI ARCVO-NAL keleti szárnyán a 8. hadsereg 3 napos fáradozása, amelyet a Sang-rától nyugatra levő német magaslati állások megsemmisítésére irányultak, véresen összeomlottak. A folyóól nyugatra a német kötelek váiamennyi angol támadást megállítottak és a támadókat vagy megsemmisítették, vagy visszavetették. Az angolok hétfőn 11 páncélost veszítettek és több száz halottat hagytak a esatáron. A legutolsó éjszaka az eszenvedett veszteségek következtében az angolok nem hajlottak végre további támadásokat. A kora reggeli órákig tartó nagy esőzések következtében a folyók áradása tovább tart.

A MOSZKVAI HÁROMHATALMI megbeszélések fejleményeként küszöbön áll egy központi vezérkar létesítése a három nagyhatalom képviselőiből. Ez a bizottság londonban létesített politikai szervezethez hasonló feladattal azoknak a fejleményeknek irányítója lenne, amelyek a moszkvai

meggyezésből adódnak. Lehetséges, hogy ennek a bizottságnak a székhelye is London lesz.

BENESNEK MOSZKVAI UTASÁSAVAL kapcsolatosan a Daily Telegraph ezeket írja: Benes utasításának célja esch-ország szövetségi szerződés aláírása az 1941. évi szerződés alapján. Ez a megállapodás húsz évre terjed és Németország, valamint „vazallus” államai elleni védelmi szövetség jellegű bir. Az angol lap szerint a szerződés olyan záradékot tartalmaz, amely Lengyelországnak és más szomszédos államainak is lehetővé teszi, hogy hasonló feltételekkel csatlakozzanak a szövetségi megállapodáshoz. A lap szerint Benes mindent meg tesz arra is, hogy ennek a záradéknak alapján megoldást találjon a Lengyelország és Szovjetunió közötti viszályban, egyidejűleg pedig, hogy megértést és bizalmat keltsen a kis államok, mint pl. Lengyelország, Csehszlovákia, Ausztria és más csoportok föderációjá iránt.

AZ OLASZORSZÁGI TANÁCSADÓ BIZOTTSÁG algiri közlés szelint rövidesen összeül. A bizottság elnökét még nem nevezték ki, de valószínű, hogy a fagok felváltva fognak elnökölni az üléseken. Azt hiszik, hogy az első ülés Észak-Afrikában tartják és csak azután költözik át a bizottság Olaszországba.

Visszavert áttörési kísérletek

Berlin, november 23. A Főharc főhadiszállásáról jelentik a Német TL-nek, a véderő főparancsnoksága közli: Keresztől északra megfiusultak az ellenség ismételt elő-

törései. A nikopoli hídfőnél és a Nagy-Dnyeperkanyarulatban az ellenség minden áttörési kísérletét visszavertük, néhány betörést pedig azonnali ellentámadásokkal megtisztítottunk, vagy elretesztünk. Egy betörési helyen, amely körül még mindig heves harcok folynak, egy német páncélos harcsoport mintegy 100 ellenséges támadó páncélos közül 82-öt megsemmisített. A hétfői harcokban ebben a térségben összesen 146 szovjet páncélost löttünk szét. Cserkaszínál az állásainkba betört szovjet erőket leszánt ellentámadással megint visszavetettük. Kievtől nyugatra az ellenség elkeseredett ellenállást fejtett ki ellentámadásunkkal szemben. Az ellenség sűrű ellentámadásai után hadosztályaink újra támadásra indultak. Áttörték egy mélyen tagozott ellenséges védelmi rend-

gek jogos kívánságait, előterjesztéseit s a legtöbbet ebben csak az ő személyes és hatatos közreműködése biztosíthat eredményt és megnyugvást.

Akinek módjában áll közvetlen közzelel figyelni egy főispáni hivatali háborús munkarendjét, az tudja csak, hogy milyen szerteágazó, sok, egyenként, talán aprónak tűnő probléma, de összességében az egész küzdelmes magyar életet visszatükröztető és egymástól talán el sem választható kérdések sorában kell megszakítás nélkül intézkedni, útmutatást és irányítást adni. A hadigondozás magasztos feladattól kezdve a népruházati akció-

kon, a termelés, fogyasztás, az ipar a kereskedelem, a karitatív szegénygondozási munka, a tejjelátás, az anyagkiosztás bonyolult problémáinak száka mind a főispán kezén mennek keresztül és az ő elhatározásán függ a lehető legkielégítőbb eredmény biztosítása.

Ez a munka a hétköznapok sokadalmában nyilvánosságát talán sohasem kap. A közönség személtészembe nem láthatja és nem kísérheti figyelemmel azt a sok töprengést, gyötrődést és fáradságot, amit egy-egy ügy eredményes ki-munkálása megkövetel.

Amikor most megemlékezünk

Szilassy László főispán két esztendő debreceni és hajdúvármegyei főispánágáról, nem regisztrálunk mási, csak annyit, hogy aki a legválaságosabb korszakban vállalta a felhalmozódott gondok és terhek súlyát jelenő megbízatást, aki felszerelte nyugodt és még a mai rendkívüli idők közepette is kényelmesnek mondható magánéletét, a közügyek szolgálataival és az eltelt idő alatt becsületesen helytállt és betöltötte feladatát, az példát mutatott az egész magyar társadalomnak a mai időkben mindenki-re kötelező áldozatvállalásra és önzetlen hazafiúi munkára.

szert és megsemmisítettek 2 ellenséges ezredet. Gomelből dél-nyugatra csapatokat az egyes szakaszokon a túlerőben lévő ellenséges nyomás elől hátrább fekvő állásokba vontuk vissza. A városból északra az ismételt rohamozó szovjet csapatok ellen vívott súlyos harcok teljes német elhárítással végződtek. Kricsev térségében heves harcok folynak egy betört ellenséges harcosporttal. Szmolenszktől nyugatra a Henrici vezérrezdes főparancsnoksága és a Völcker gyalogsági tábornok vezetése alatt álló sziléziai 18. páncélos hadosztály, a Würtenberg—badeni 25. páncélos hadosztály, a Wür-

tenberg—badeni 78. rohamhadosztály, az első gépesített SS. gyalogos hadosztály és a 18. légvédelmi hadosztálynak a földi harcokban alkalmazott részét a szmolenszki gépkocsit mentén vívott hétnapos 3. csatában kimagasló elhárítást vívtak ki, a szovjet 34. lövészhadosztály és 6 páncélos dandárja rohamozta itt hiába a német elhárító állásokat és példátlan ember- és anyagvesztéseket szenvedtek. Vitebszktől keletre a nevelői betörési térségben meghiusultak a szovjet csapatok egyes helyi betörései. Neveljótől északnyugatra délfelé visszavetítettük az ellenséget.

Hivatalos jelentés Szamosz elfoglalásáról

Délolaszországban az ellenség a balszárnny legszélén nagy erőkkel támadta a Sangro folyótól északra lévő állásainkat. Sok heves támadást visszavetítettünk, egy helyi betörést elrezteltünk. Leros ellenséges tengeri erők föltétel nélküli megadása után most Samosz-szigetének legénysége is letette a fegyvert. Német csapatok szálltak partra a szigeten. A brit és Badoglio-párti csapatokból álló helyőrség egyrésze az utóbbi napokban semleges külföldi országokba menekült. A mintegy 6 ezer főből álló csapatot, amelyet a hadosztály parancsnoka elhagyott, partra-

szálló kötelékeink most egyverzik le. Brit bombavetőkötelékek hétfőn az esti órákban súlyos terrortámadásokat intéztek a birodalmi főváros ellen. A ledobott számos robbanó- és gyújtóbomba pusztítást okozott főbb városrészekben, a pótolhatatlan műemlékeknek egész sorát semmisült meg, a lakosság veszteséget szenvedett. Más ellenséges repülőkötelékek a Rajna-vidék egyik helységét támadták. A légvédelem eddigi megállapítása szerint a rendkívül nehéz elhárítás ellenére 29 ellenséges bombavetőt lőttek le. (MTI)

Bukarestet, Ploestit és Konstanza fokozatosan kiüritik

Istanbul, november 23. Bukaresti hírek szerint a román kormány elhatározta Bukarest, Ploesti, Konstanza és az ország más fontosabb városainak fokozatos kiüritését. Zágráb, november 23. (MTI) Kedden délután 12.15 órakor Zágrábban légirojadó volt, a város felett ellenséges gépek nem jelentek meg.

Zágráb, november 23. (MTI) A horvát lapok arról írnak, hogy Okjes közszénel két parlamenti képviselő között egy mással, mert nem akartak együtt harcolni. A csata két órán át tartott és mindkét résztvevő számos sebesült maradt az átközött színhelyén.

Papent december elejére várják vissza Ankarába

Istanbul, november 23. (Interim) A török főváros politikai körének véleménye szerint Papent német nagykövetet, aki jelentéstételre Németországba utazott, december elejére várják vissza Ankarába. (MTI) Istanbul, november 23. (Német TI) Menemendzsoğlu török külügyminiszter Istanbulban a

sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy a kairói megbeszélésekről és a török külpolitikáról a közelmúltban kiadott közleményhez semmi mondanivalója nincs. Figyelmezteti a közvéleményt, hogy ne higgyen a külföldi propaganda által terjesztett híreknek. (MTI)

A japánok 103 angol repülőgépet lőttek le

Tokió, november 23. (Német TI) A japán főhadiszállás keddi jelentése szerint heves harcok folynak a Gilbert-csoporthoz tartozó Tarawa szigetén megkísérelt ellenséges partraszállás színhelye körül. A japán tengerészeti légi erő bevetésével eddig egy közepes nagyságú repülőgéphordozót és egy torpedórombolót süllyesztettek el; megromgáltak továbbá két nagy repülőgéphordozót, közülük egyiket olyan súlyosan

hogy időközben valószínűleg elsüllyedt. Egy közepes nagyságú repülőgéphordozó is olyan súlyosan megsérült, hogy elsüllyedésére számítani lehet. Megromgálódott és kigyulladt továbbá egy csatahajó, vagy nehézcirkáló és egy szállítóhajó is. Az ellenséges légerő ezekben a harcokban 36 repülőgépet vesztett, míg a japán szárazföldi hadsereg további 89 gépet lőtt le, amelyek közül azonban 22-nek a lezuhanása nem volt pontosan megállapítható. A japán veszteség 15, támaszpontjára eddig vissza nem tért repülőgép. (MTI)

FERENC JÓZSEF KESERŰVÍZ

BENES MOSZKVA BA ÉRKEZETT

Amsterdam, november 23. (Német Távirati Iroda.) Mint a Daily Telegraph jelenti, Benes volt elnök Moszkvába érkezett, hogy ott aláírja „Csehszlovákia” és a Szovjetunió húszéves szövetségi szerződését. (MTI)

LIBANON MINISZTER-ELNÖKÉT S MINISZTEREI SZABADLABRA HELYEZTEK

Mersina, november 23. (Német TI) Emile Edde, akit a gaullista hatóságok libanoni miniszterelnöknek neveztek ki, a jaffai rádió közlése szerint ismeretlen helyre távozott. (MTI)

Amsterdam, november 23. (Német TI) Az angol hírszolgálati iroda szerint szabadonbocsátották Libanon miniszterelnökét és minisztereit. Az elnököket visszahelyezték hivatalába. (MTI)

STUKATÁMADÁS ERTE A RÓMAI ORSZÁGUTON UMBERTO OLASZ TRÓN-ÖRÖKÖST

London, november 23. A Nemzetközi Sajtó Tudósítói jelenti: Umberto olasz trónörökös, amikor néhány nappal ezelőtt látogatást tett az arconai-ban, légtámadást kapott. A trónörökös és kísérete három gépkocsin haladt a Rómába vezető úton és közben két zuhanóbombázó támadta meg a kis oszlopokat. A gépek robbanóbombákat dobtak le. A trónörökös és kíséretének tagjai kinyitottak a kocsikból és az országút árkában kerestek menedéket. Négy katonai életét vesztette a repülőtémadásnál.

CHURCHILL NEM LESZ JELEN AZ ALSÓHÁZ EHE TI ÜLÉSÉN

Stockholm, november 23. A Nemzetközi Sajtó Tudósítói jelenti: A Svenska Dagbladet londoni tudósítójának véleménye szerint az alsóház új ülészaka, amely ezen a héten kezdődik, igen élénknek ígérkezik, mert sok fontos és vitás kérdés szerepel napirenden. Feltűnő, hogy Churchill maga nem lesz jelen a helyettesére, Attleere bízza a legfontosabb kérdések megválaszolását. Ilyen kérdések között a dodekanezoszi szigetek elvesztése, Churchill távollmaradásával kapcsolatban újabb tápot kaptak azok a hírek, hogy küszöbön áll Roosevelt—Churchill és Sztalin találkozás. Roosevelt és Sztalin jelenlegi tartózkodási helye bizonytalan és nem tartják ki zártnak, hogy ők is készülnék már a hármastalálkozásra.

„Magyarország a szerencsétlen Európa újárendezésének egyik leglényegesebb eleme”

Az Istanbul cikke Kállay Miklós beszédéről

Istanbul, november 23. Kállay Miklós magyar miniszterelnöknek költ ségvetési vitát megnyitó beszéde nyomán az Istanbul című lap vezércikkben hangsúlyozza, hogy Magyarország Európa közepén fekszik, tehát rendkívül nehéz helyen. De el kell ismer-ni, hogy a helyzetéből folyó nehézségek ellenére négy év óta a változó kormányok a Kormányzó vétele alatt mindig egyedül az ország érdekeivel számoló politikát követ-tek. Az egymásnak ellentmondó propagandahírek áradatában — írja a

lap — igen tanulságos a magyar miniszterelnök szájából hallani a magyar politika alapvető elvét. A vezércikk ezután behatóan tárgyalja Kállay miniszterelnök kijelentéseit, majd befejezésül a következő megállapítást teszi: Magyarország a mostani rendkívül tragikus körülmé-nyek között a nyugalom és a mérsé-let példaképe mutatja ma, a háború után pedig a szerencsétlen kontinens újárendezésének egyik leglényege- sebb elemé, alkothatja.

Kinevezések a debreceni és a hajdu-szoboszlói közigazgatásnál

Budapest, nov. 23. Magyar Távirati Iroda jelenti: A m. kir. belügy-miniszter Dr. Varga Imre tb. fogalmazó, debreceni lakost Debrecen sz. kir. városhoz II-od osztályú közigazgatási fogalmazóvá kinevezte.

A m. kir. belügyminiszter Dr. Homoly Béla körállatorvos, rumi lakos Debrecen sz. kir. városhoz II-od oszt. vágóhídi állatorvossá kinevezte. Ugyancsak a m. kir. belügyi-miniszter Nagy István gépészmérnök, műszaki segédtiszt, debreceni lakost a X. fizetési osztályba sorozott mér-

zőké, Dr. Szűcs János II-od oszt. aljegyző, hajdusoboszlói lakost, Hajdusoboszló megyei városhoz főjegyzővé, Dr. Sebessy-Geöczy József II-od oszt. aljegyző, hajdusoboszlói lakost Hajdusoboszló megyei városhoz I-ső oszt. aljegyzővé nevezte ki. A kinevezett, illetve előléptetett tisztviselők értékes, képzett férfiak, akiknek további működése elé a legteljesebb bizalommal tekintenek úgy a debreceni, mint a hajdusoboszlói városházán.

Az ujlétai halálos báli mulatság ügye a debreceni törvényszék előtt

A debreceni törvényszék folytató-lagos főtárgyalás során kedden tartott főtárgyalást Mikó Károly ujlé-tai legény ügyében, aki ellen a királyi ügyészség szándékos emberölés büntetése miatt emelt vádat, mert a vádirat szerint Ujléta községben egy báli mulatság alkalmával Végvári János 20 éves legényt úgy megszurta, hogy az pár nappal később a debreceni sebészeti klinikán belehalt süllyesébe.

A most megtartott főtárgyaláson Mikó Károly tagadta bűnösségét. Elmondotta, hogy báli mulatságon vettek részt, amelyen csaknem a község egész fiatalsága ott volt. Végvári János leltasodott és ilyen állapotban több emberbe belekötött, sőt többet meg is ütött. Ő nem bántotta és csak másoktól tudta meg, hogy megszurta.

A törvényszék egész sereg tanút hallgatott ki az ügyben. Id. Vincze Imre magáról a szurkálásról közlelőbbit nem tudott mondani, mert annál nem volt jelen. Annyit azonban látott, hogy Végvárit a báteremből kitaszkozták és többen csapkodtak feje felé pusztakézzel. A szurkálás kint az udvaron történt és már csak akkor látta Végvárit, amikor véres mellel behozták a szobába. Ekkor megkérdezték tőle, hogy ki szúrta meg, de nem válaszolt rá. Utána neveket emlegettek előtte és amikor Mikó nevét említették háromszor bántott fejére!

Az elhunyt édesapja arról tett vallomást, hogy másnap a debreceni klinikán kezelő orvosa megkérdezte, hogy ki szúrta meg és akkor azt mondta, hogy Mikó volt. Egyébként a később származó szűrés kabátját, mellényét és ingét átlukasztva halt meg mellkasába, de zsebfésűjét is tettévágta. Ifjú Vincze Imre arról

tett vallomást, hogy Végvári a kérdéses alkalommal ittas állapotban volt és több embert megütött. Később a színből őt talált rá, de ekkor már meg volt szúrva.

A törvényszék a főtárgyalást délután 2 órakor félbeszakította és annak folytatását 4 órára tűzte ki. A délutáni főtárgyaláson még két tanút hallgattak ki. Az egyik határozottan vallotta, hogy látta amint Mikó Károly az elhunyt fején üt és kétszer csapott melle felé, de hogy kés volt-e kezében nem látta. Ezután dr. Ökrös Sándor egyetemi magántanár, törvényszéki orvosszak-értő terjesztette elő szakvéleményét, amely szerint a szűrés Végvári Pé-renc ötédk és hatodik oldalbordája között hatolt be, mely egy hajszá-eret megsértett és a halált beis- vérvész okozta.

Az orvosszakértő meghallgatása után a bizonyítási eljárást befejez-tek. A királyi ügyész súlyos büntetés kiszabását kérte, mert szerinte megnyugtató bizonyíték áll rendelkezésre, hogy a szűrés egyedül csak Mikó Károly követhette el. A vélelem ezzel szemben felmentést kért. Hosszas tanácskozás után a tör- vényszék este háromnegyed 8 óra- kor hirdetett ítéletet az ügyben. A törvényszék Mikó Károlyt halált- okozó testisítés büntetésben mon- totta ki bűnösnek és két és fél évi fegyházbüntetésre ítélte. Az ítélet nem jogerős.

A FIÚ AGYONÜTÖTTE ÉDESAPJÁT

Pécs, nov. 23. Bosnyák Brádó, há- ranyabáni 63 éves földműves össze- szólalkozott fiával. A veszekedés vé- rekdedésé fajult, amelynek során a fiú agyonütötte apját. (MTI)

Csokonai Színház
Fél: 25-45. Igazgató: B. Unger István. Előadások d. u. fél 4 este fél 7 órakor

Szerdán B) bérletben a kirobbanó sikerű

FEKETE PÉTER

Rendkívül mulatságos operettjelenés!

Hungária filmszínház

Ma utoljára!

Boldogság a vége

Főszereplők: Bordy Bella, Pé- rényi László, Somlay A., Berki Lili, Rajnay G., Pethes F.

Előadások: 5 és 7 órakor.

meteor mozgó musora

Szerdán és csütörtökön 5 és 7 órakor

Magyar filmremek, Szőrenyi Éva, Ajtay Andor, Greguss Zoltán.

Jelmezbál

Apolló filmszínház

Előadások: 3—5 és 7, vasár- nap: 11 órakor is.

Ióricz Zsigmond gyönyörű re- gényének filmváltozata.

KEREK FERKŐ

Főszerepekben: Csontos, Egry Mária és Jávor.

Vigszínház

Ma 5 és 7 órakor utoljára az izgalmas és lebilincselő francia filmremek:

Az uszó város

Főszereplők: Michel Sir Jules Berry, Gaby Morlay.

Radocsay László igazságügyminiszter nagy elismeréssel szólott a magyar bíróságok, vádhatóságok és az ügyvédi kar nagyszerű működéséről

Benkő Géza szakszerű előadói beszédében részletesen foglalkozott az igazságügyi tárca legfontosabb problémáival

Budapest, november 23. A képviselőház keddi ülését negyed 11 óra körül nyitotta meg Tasnádi Nagy András elnök. Az ülésen a kor-

mány részéről Radocsay László igazságügyminiszter volt jelen. A tárgyalás az igazságügyi tárca költségvetésének tárgyalására.

ban alig leküzdhető személyi és dologi akadályok miatt a többszöri érdeklődésben is felette szükséges tagosítások fokozása ma alig keresztülvihető. A jogszerű rendeltetéseket megszorító alkalmazását és a jogszabályok egyszerűbb, utalá-

Benkő Géza előadói beszéde

Dr. Benkő Géza előadó a múlt évi költségvetési előadói beszédéhez kapcsolódva megállapítja azt, hogy Verbőczy szerint is minden állami létnek a jog, az erkölcs és az igazság a tartóoszlopa. Ennek dacára azt látjuk, hogy világháború idején elferdül a népek erkölcsi és jogérzete: az ököljog veszi át uralmát. Ami pár hónappal előbb dicsőített erény volt, az ma már a tényleges uralom időleges megváltozása szerint súlyos büncselekménynek minősül. Külföldi viszonylatban az erkölcsi és jogérzet elapadása a munkafegyelm lazulásában de főleg a büncselekmények aggasztó mérvű emelkedésében észlelhető. Külpolitikai viszonylatban szomorú jelenség, hogy nemcsak a nemzetközi szerződéseket, hanem, gyakran a legemlékeztetőbb emberi és szabadságjogokat is lábbal tiporják és borzalmas jogelvé válik, hogy háború idején a hatalom joga erősebb az igazságénál.

viselő államok által elfogadott második hági békekonventiót a lakott helyek bombázásának tilalmára, majd a sebességgel és hadifoglyokkal való bánásmódra vonatkozó fontosabb hatályban levő nemzetközi egyezmények tartalmát, melyek a magyar törvénytarba is beiktattottak. Ezek megszegése a jogérzet időleges betegsége, melyet a nemzetközi jogrend helyreállítása és a közvélemény nyomása kell, hogy orvosoljon. A jogérzet ugyanis az Isten által lelkünkbe oltott képesség, mely az erkölcsi érzetnek egy válfaja és kifejezője. A rendező ösztönben jelentkezik. Majd vázolta, hogy a római jog individualis jogrendszeréből miként fejlődött ki a közösségi gondolat és hogy a természetjogi elvek és az egyenlőség hangsúlyozása a legfontosabb egyenlőségre vezetett. Háború idején csak az államnak a joga köteleseket követelni, nem pedig fordítva. Az utóbbiak felől ráérünk majd a jó béke idejében vitakozni.

A szociális állam kiépítése

Nagy elismeréssel emlékezett meg az igazságügyminisztérium kiadásában megjelent: „Magyar szociális jogszabályok ismertetése” c. könyvről, amely hű képet ad arról, hogy minden háborús akadály leküzdésével mily céltudatos és sikerrel gazdag kormányzati munka folyik a szociális állam kiépítése érdekében. Majd áttérve a költségvetés összefoglaló ismertetésére, kemelte, hogy az háborús költségvetés és a szigorú takarékoskosságra elölt tartásával készült. A személyi kiadások emelkedésében a személyzet létszámában bekövetkezett változás, pl. a bírók számának 7 fővel, a kir. ügyészek számának 30 fővel való szaporítása, de főleg a közszolgálati alkalmazottak illetményeinek újabb megállapítása tette szükségessé. A tárca bevételeinél csaknem 6 millió pengővel több van előirányozva a pénzbüntetések várható emelkedése folytán. Bár az igazságügyi személyzet tagjai közül mintegy 11 százalék tartóson katonai szolgálá-

tot teljesített, a megszorított munkát megfizetett erővel mégis úgy végezték el, hogy a munkának sem mennyiségében, sem minőségében visszaesés nem állott be. A bírói függetlenség teljeséhez hozzátartozik az anyagi függetlenség biztosítása, de a jelenlegi javadalom csak létminimum biztosításához elegendő. Kéri legalább a természetbeni ellátás intézményesítését. Ha az összes pénzintézeteket és törvénykezési intézeteket, továbbá az okirati és vagyonátruházási illetékek arányos részét figyelembe vesszük, akkor az igazságügyi tárca pénzügyileg sem passzív, bár ennek nem hivatása az állam fiskális érdekeinek a szolgálata. Előadó kéri a közigazgatási bíróság hatáskörének kiterjesztését és az elsőfokú közigazgatási bíróság felállítását. A nemzetiségi vidékeken működő bírák és tisztviselők a külügyi szolgálat analogiájára külön nyelvtudási pótlékkal lennének javadalmazandók.

Vissza kell állítani az igazságügyi patronázt

A bűnügyi statisztika érdekesebb adatainak ismertetése kapcsán szorgalmazza, hogy az állami, társadalmi és gazdasági rendet veszélyeztető bűnözők további emelkedésének áldozatok árán is védőgátat kell emelni. Szorgalmazza e célból az igazságügyi patronázs visszaállítását és ennek a kormány széleskörű szociálpolitikájába intézményes beállítását. Az anyagi fedezetéről való gondoskodás állami

feladat lenne, a végrehajtás céljából minden törvényszéki székhelyen helyi patronázs egyesületek lennének megszervezendők és vissza kellene állítani a 30 év óta szünetelő patronázs egyetlek országos szövetségét. Igen sok a visszaeső bűnösök száma, akiket az átlagmunkásokhoz hasonlóan kellene foglalkoztatni, amíg az erkölcsi megjavulás komoly jeleit nem mutatják. Szélesebb körűvé kell tenni a jóútra tért szabadultak szociális gondozását is.

Mindeme feladatok elvégzésére pénzügyi fedezet rendelkezésre áll, mert a pénzbüntetések a ma is hatályban levő jogszabály szerint ily célokra lennének fordítandók. Előadó részletesebben foglalkozott a tagosítás jelentőségével és sürgette a tagosítási eljárás egyszerűsítésére és gyorsítására vonatkozó rendeletek kiadását, mert a háború

Radocsay László igazságügyminiszter beszéde

Radocsay László igazságügyminiszter rövid beszámolót adott az igazságügyi hatóságok egyévi működéséről, majd az igazságügyminisztérium működéséről szólott. A jogszabály alkotási tevékenységet és az igazságügyminisztérium más irányú munkáját is nagyrészt a háború determinálta. Ennélfogva minden, ami a normális békeprogram keretében tartozik, háttérbe szorult. Sok szép tervet kell a jobb időkre elraktározni és sok megkezdett, sőt már a befejezéshez közelálló munkát kell félbeszakítani.

Érthető, sőt természetes, hogy a letér esztendő alatt mindössze 3 törvényjavaslatot nyújtottam be, amelyek alkotmányos tárgyalásra várnak. Első pont az igazságügyi szervezetre vonatkozó egyes rendelkezések módosításáról, 2. a nemzeti gazdálkodás rendjét zavaró egyes cselekmények szigorú büntetéséről és 3. a családbafogadásról és tartásról való gondoskodásnak előmozdításáról szóló törvényjavaslatokat.

— Az igazságügyminiszter a továbbiakban azt fejtegette, hogy a háborús állapottal együttjáró kivételes jogszabályalkotásnak valószínűsíti az áradata ellen minden igyekezettel küzd, és iparkodik azt a lehetőséghez mérten szűkebb mederbe szorítani. De meggátolni az egy szerűen lehetetlen. A leggondosabb szűrő munka ellenére is, sajnos, mind több és több rendelkezés keletkezik, aminek senki sem örül, de semmiről sem tehet, mert kétségtelenül elkerülhetetlenül szükség van ezekre a jogszabályokra.

Hadigondozási, közellátási és légoltalmi rendelkezések

A rendeletek értelmében a föld- birtokpolitikai törvények végrehajtására és egyéb szociális kérdések szabályozására vonatkoznak, különösen az igazságügyi területén. A háborús jogszabályalkotási munka mellett azonban nem szűnik meg, sőt még csak nem is szünetel a programszerű szerves és rendszeres jogfejlesztésre irányuló állandó tevékenység. Milyen helyt a háborús munka megszűnik vagy legalább is annyira csökken, hogy egyéb munkának is idő szentelhető, rövid idő alatt a szükséges és hasznos törvényjavaslatok egésze sorra fog a törvényhozás rendelkezésére állni, mind magánjog, mind a hiteljog és büntetőjog területén.

A családvédelmi szempontokat mindenütt szem előtt tartja és a családbafogadás és tartásról való gondoskodás előmozdítására a közel-múltban nyújtotta be a javaslatot. Büntetőjogi javaslatot szándékozik benyújtani a tiltott határát lépés szigorú büntetéséről, mert ennek a kértnek rendezése sem tűr hosszabb halasztást. A háborúval

soldát mentes szövegezését kéri és ajánlja a költségvetés elfogadását.

A tartalmas és szakszerű előadói beszédhez sok képviselő gratulált és Radocsay László igazságügyminiszter azért külön is köszönetet mondott.

Ezután megkezdődött a vita, melynek során Mosonyi Kálmán, Esső Sándor, Szógi Géza, Sziágyi Olivér, Sarvay Elek, Makray Lajos, Budinszky László, vitéz Zerinyi Szilárd, Csóor Lajos, Bartha Ignác, Zsidó Sándor, Homitskó Vladimir, Nagy László, Reibel Mihály szóltak fel.

Ezután Radocsay László igazságügyminiszter válaszolt a vita során elhangzottakra.

Elismerés a bíróságnak

Ezután az igazságügyminiszter beszéde további folyamán a legnagyobb tisztelet és nagybecsülés hangján szólott a királyi bíróságok és vádhatóságok működéséről, melyek hivatásukat változatlanul a magyar igazságszolgáltatás hagyományosan fennkölt szellemében töltik be minden jogtisztelő ember teljes megnyugvására. A bíróságok ügyforgalmában az elsőfokú polgári perek száma és a rendes telek- könyvi ügyek száma csökkent, ellenben a büntető ügyek száma mind a bírósági, mind a vádhatósági forgalomban tovább emelkedett. A büntetőügyek emelkedése a háborúval mind egyúttal erkölcsi eldurvuláson felül főleg abban találja magyarázatát, hogy a háborús kivételes állapot a közösség érdekében mind több és több korlátot állít az egyén élete elé.

A vádhatósági ügyforgalom nagy arányú emelkedése most már halaszthatatlanul szükségessé teszi a munkával túlterhelt kir. ügyészség személyzeti létszámának szaporítását. Már gondoskodott arról, hogy a jövő évben 30, az 1. fizetési csoportba tartozó új ügyész állás vétessek fel.

A rehabilitációs törvény a gyakorlatban jól bevált

Az igazságügyminiszter ezután a büntetőügyforgalom ismertetésével kapcsolatosan statisztikai adatokat olvasott fel a rehabilitációs törvény gyakorlati alkalmazásáról. Az adatok szerint egy év alatt 20.768 megítélte, de megjavult embernek adták vissza a lehetőséget, hogy mint a társadalom hasznos tagja élhessen tovább. Meg lehet tehát állapítani, hogy a rehabilitációs törvény jól bevált. A tagosítási törvényről szólva a miniszter bejelentette, hogy a tagosítási eljárás egyszerűsítését és gyorsítását célzó rendelettervezet elkészült.

visszacsalott területeken még sok a tennivaló.

— Sürgős építkezésekre van szükség és elmondhatja, hogy az elemi szükségletek legalább is ki vannak elégítve. Nagyobb arányú építkezési munkákban a háborús helyzet miatt nem kezdhet. A letartóztatottak a rablátszám állandó emelkedése folytán igen nagymértékben igénybe vannak véve, a letartóztatott helyzetében azonban fennakadás nincs. Nagy súlyt helyez a letartóztatott intézetek ipari és mezőgazdasági üzemeinek fejlesztésére. Ezekben az üzemekben mintaszerű munka folyik, amely minden tekintetben megfelel mind a büntetés végrehajtás, mind az ésgazdálkodás követelményeinek.

A kiszabadultak utó gondozása

Gondoskodásának tárgya a szabadságvesztés kiltöltése után támogatásra szoruló kiszabadultak utógondozása. Ezután a javító nevelésre mutatott rá, a fiatalok számát a háború következményeként szintén állandóan növekedik. A keletkezett nehézségek itt is meg szüntenek és az intézetekben elhelye-

zett növendékekből munkászerető polgárokat képeznek. A miniszter a legteljesebb elismeréssel szólott a kincstári jogügyi igazgatóság gen értékes működéséről, amelynek ügyforgalma az örvendetes területi gyarapodások és feladatkörének kiterjesztése következtében ismét emelkedett.

Elismerés az ügyvédi karnak

Az őszinte nagybecsülés és teljes elismerés hangján emlékezett meg a miniszter a magyar ügyvédi kar értékes támogatásáról. Az ügyvédség szociális helyzetét állandóan figyelemmel kíséri és az adott lehetőségek között igyekezett töle telhetően könnyíteni. Ez különösen a hadbavonult ügyvédekre vonatkozik. Az országos ügyvédi gyám- és nyugdíjpénztár támogatására előirányzott fedezetet a múlt évi 410 ezer pengőről 430 ezer pengőre emelte. Szükséges, hogy az ügyvédi hivatás gyakorlatának feltételeit újabb jogszabályalkotás útján biztosítsák, amint ez nemcsak a kamara érdeke, hanem a nemzetközösség érdekei szempontjából is kívánatos. Az erre vonatkozó törvényjavaslat-tervezet elkészült és intern tárgyalás alatt áll.

munkatervünktől vajmi keveset tudunk megvalósítani, de — fejezte be nagyszabású beszédét a miniszter — a programszerű, rendszeres és szerves jogi fejlődésre irányuló tevékenységünk nem szünetel és én erős hittel hiszem, hogy ennek a tervszerű munkának belátható időn belül hasznát fogja venni. Az igazságügyminiszter beszédét végig hallgatta a miniszterelnök és pénzügyminiszter is. Ezután az elnök napirendi indítványta szerint a Ház szerdán folytatja jövő évi költségvetési tárgyalását, majd holnap még az interpellációkra is sor kerül. A Ház röviddel félhét után ér véget.

Fáy István államtitkár örökös tiszteletbeli cserkészparancsnok

Kecskemét, nov. 23. A kecskeméti Petur férfi cserkészcsapat diszkö- gyűlés keretében adta át Fáy István kultusz államtitkárnak, a csapat örökös tiszteletbeli parancsnoki ki- nevezéséről szóló okiratot. (MTI).

A Munkásfőiskolára
 beiratkozás minden este
 6—8-ig a
Ferenc József-ut 36
 szám alatti helyiségében

Az ital a bűn utjára vitt egy jómodu szakácsnét

Veszedelemes vasúti tolvajt fogott el személyében a debreceni rendőrség

A debreceni rendőrség erélyes nyomozás után elfogta Boján Mária 49 éves miskolci lakost, szakácsnét, aki többrendbeli vasúti tolvajlást követett el Debrecenben.

Boján Mária valamikor jómodú és ügyes szakácsnő volt. Foglalkozása közben azonban rászokott az itatra, amely a bűn utjára vitte. Mindjobban süllyedt a fertőben, míg most rendőrkézre került. Egy másúrat adta el ruháit, majd amikor nem jutott pénzhez, tolvajlás-hoz folyamodott.

Még októberben Hajdúböszörményben volt alkalmazásban. Vékony Lajosnál, ahonnan egy alkalommal egy üveg meggylikört lopott el. Eppen a likőr iszogatta, mikor gazdája rányitott. Megfizette a likőr árát és megbocsátott neki. Boján Mária azonban néhány nap múlva elkészítette a gazdájától, de magával vitt egy csomó ágyneműt, amit Debrecenbe hozott és itt a zsbívásában értékesített 30 pengőért.

November 9-én a debreceni nagyallozáson egy férfi tarisznyá-

ját lopta el. A benne talált élelmiszert megejtette, a tarisznyát pedig 10 pengőért eladta a zsbogón.

Ezután egymásután követte el a tolvajlásokat. November 16-án este a nagyallozáson lopott el egy csomagot, amelyben katonai ruhák voltak. Kiment a zsákmánnyal a kis állomásra, ahol a köpenyt és zubbonyt a vásártéren egy káposztá áruló falusi embernek adta el 50 pengőért, a nadrágot pedig egy másik férfinak.

Másnap délután 5 órakor a nagyallozáson ment ki, ahol ismét ellopott egy bőröndöt, amely tele volt finom fehérneművel. A zsákmányt ideiglenes lakására, a Simonffy-utca 40. szám alá vitte, majd kiment a kisállomásra, ahol egy almával telt fonnott vesszőkosarat emelt el. Harmadnap aztán értékesíteni akarta a fehérneműket. Ekkor fogták el és bekísérték a rendőrségre.

A debreceni rendőrség továbbfolytatja a nyomozást, mert alapos a gyanú, hogy több bűncselekményt is elkövetett még.

Nem szabályos nagyságu ivpapiron irt beadványnak kétszeres a bélyegilletéke

A 3450-1943. M. E. számú rendelet bélyegilleték szempontjából meghatározta a hatóságokhoz intézett beadványok papírjának nagyságát. — Ez a nagyság az utóbbi időben forgalomba hozott szabvány-papír nagysága: 21x30 centiméter, amelynek felülete 1250 négyzetcentiméter.

Ha a beadvány ennél nagyobb, akkor a bélyegilleték

kétszerakkora.

A régi ivpapír nagysága 21x34 centiméterre, négy centiméterrel hosszabb a szabvány-papírénál. Ha tehát valakinek van a régi készletből, mielőtt beadványt intéz rajta valamely hatósághoz, sürgősen vágjon le belőle négy centimétert, mert különben hiba bélyegzi fel rendezesen, meglelelezik.

Gyalogszerrel és vonaton

egész Kelet-Magyarországot bebarango'ta a Debrecenből megszökött Lévi Gábor

Osszeállították a veszedelemes bűnöző bűnlajstromát

Tegnap számunkban hirt adtunk arról, hogy Debrecenbe szállították Lévi Gábor 33 éves állás és lakás nélküli cipészegédet, akit Nagyvárádon fogtak el bujkálás közben.

Lévi Gábor kihallgatását és bűnlajstromának összeállítását tegnap fejezte be a debreceni rendőrség alapos és erélyes vizsgálat után. Kiderült, hogy Lévi Gábor Debrecenből való szökése után gyalogszerrel és vonaton bebarango'ta csaknem egész Kelet-Magyarországot és közben több bűncselekményt követett el. A többszörös tolvaj a múlt hónap közepén szabadult az ungvári börtönből, ahol súlyos szabadságvesztés büntetését töltötte. Ungvárról szülőhazájához Bácskapolymára ment Lévi. Két hélig maradt azonban édesapja Adj. Isten telepi lakásán, tovább nem bírta a rendes életet. Bácsú néküli öszezsoomogolt édesapja és testvérel ruhaneműjét és egy kabáttal, két zakóval és két pár cipővel Debrecenbe rándult le. Első útja a zsbívásárba vezetett. Itt 165 pengőért eladta a ruhaneműket. 35 pengőért ekkor egy selyemkombinét vásárolt elvált feleségének. Ezzel akarta kibékíteni. A kombinét zsbrevágtá, maga pedig bántában és elszomorodottságban beült egy kiskocsmába, ahol maradék pénzzel elitta. Útja ezután a zsbogó hátambögtött levő, Mikos Kelemen-utca 2. szám alatti elemi iskolába vezetett. Az udvaron felfedezett négy hízott libát, összekötötte lábukat, majd besurrant az iskola előszobájába, ahol felgöngyöltött három méter hosszú szőnyeg-

A szőnyeggel a hűna alatt kopogtatott be aztán abba a helyiségbe, ahol Márk János igazgató-tanító éppen a leiratásokat végezte.

— Szabó urat keresem, — mondotta.

Márk János nyomban felismerte a tolvajt hűna alatt lévő szőnyeg alatt. Cselhez folyamodott, hogy lefűlelje a bűnözőt.

— Itt lakik kérem Szabó ur, de most nincs itthon. Tessék talán megvárni ebben a kis szobában. — tuszkolta egy kis helyiség felé. Lévi Gábor azonban észre vette az igazgató-tanító szándékát. Dulakodni kezdett, s közben kést is rántott. Az igazgató-tanító azonban kiiltötte kezéből a kést és végre sikerült a hatalmaserejű tolvajt bezárni. Rendőr kísérté ezután Lévit a kapitány-ásgra.

Mint ismeretes Lévit Varga Jánosnál zárták egy fogdahelyiségbe, ahol Varga kifeszítette a vasrácsot, s így sikerült megszökönie.

Lévinek nem volt pénze. Az utóbban ögyelgett, s közben felfedezte, hogy az Iskola-utca 4. szám alatt lévő ház pinceablaka nyitva van. Bemászott és a lakásból, Kovács Mártonné bejáródtól 500 pengő értékű ruhaneműt lopott el. Hajdúböszörménybe ment ezután gyalogszerrel, ahol két helyen értékesítette a lopott ruhákat. Hajdúböszörményből Balmazújvárosra, majd innen Hajdúszoboszlóra ment át szintén gyalogszerrel. Itt sikerült egy alkalmi szerkerre rákapaszzkodni, amely Nádudvarra vitte. Nádudvaron, Kics István

Madarász nevű tanyáján tartzkodott két napig. A szives vendéglátást úgy hálálta meg, hogy egy óvatlan pillanatban kiemelt egy marék szárazast egy pénztárcából. Gyalogszerrel nekivágott megint az országútnak és meg sem állott Püspökladányig. Útközben megszámálta a pénzt. 800 pengőre tett szert a Madarásztanyán. Püspökladányban felült a vonatra, Szolokra, majd Nagyvárádra utazott. Itt Kőrödi József a gazdasági intézőtől tyúkakat lopott majd vonatra ült és Szabadkára utazott.

Szabadkán 1000 pengő értékű fehérneműt lopott szv. Kics Istvánné Attila-ucan lakostól, amit a zsbívásáron adott el 160 pengőért. Innen Nagyvárádra tért vissza, ahol ismét Kőrödi lakását kereste fel és épen tengerit akart lopni, mikor lefűlelték, és Debrecenbe kísérték.

Tegnap a debreceni rendőrség helyszíni szemlére kísérté Lévi Gábor, majd átídsérték az ügyész-fogházába.

NAPIRENEND

1943. NOVEMBER 24

Közös ismerősünk a nyáron leérettségizett, ami természetesen még ma is nagy dolog. A szép halványzöld papír véglegesen visszavonhatatlanul bizonyította, hogy ismerősünk csakugyan érett férfiú. Ezen nem változtatott az sem, hogy a jól megérdemelt nyaralás folyamán többben „taknyos kölyök”-nek címezgették az érett férfit. A nyár végén a családi tanács úgy döntött, hogy ismerősünk nem tanul tovább, hanem állásba megy. Természetesen ennek is meg vannak a maga szabályai, önálló kereset, amiből tetszés szerint telik aztán mozira, cukrászdára, futbalmeccsre, sziv szerint való nyakkendőre... Ismerősünk tehát állásba ment, ahol kezdetben 160 pengő fizetést kapott. Mikor az első fizetést felvette, meg volt vele. és különösképpen önmagával elégedve. Később felfedezte, hogy — horribile dictu — kollégái valamennyien többet kapnak. Ismerősünknek ugyan a könyvvitelről fogalma sem volt, a szerződésekről csak annyit tudott, hogy ezek szűkségesek, de a helyzetet mégis méltánytalannak találta. Később kiderült, hogy egy kollégájának nincs is érettségije, és mégis több fizetést kapott, mint ismerősünk. Az úgy a családi tanács elé került, amelyik úgy döntött, hogy az érett férfit ezt a sérelmet ne hagyja annyiban. Méltánytalanság, tehát orvosolni kell. Magát az érettségit érné gyalázta ezzel — hangzott el a döntő vélemény. Erre mindenki elégedetten bólintott, az érettségit, vagy az öszez érettségizettek megvédeni, ez már dicső dolog. ezért érdemes odavágni azt a rongyos százhatvanat. Egyikük sem kérdezte meg sem az érettségit, sem az öszez érettségizetteket, hogy kéri-e ezt a védelmet, amit már illetékesebb helyekről régen megkapott, az érett férfit a családi tanács döntése alapján kilépett az állásából. Egyelőre nem lehet tudni, hogy hova veszi az útját, lehet, hogy érdekei más-hol jobban meg lesznek védve, ahol nyilván nem munkaerőjét, hanem ökmányának halványzöld színét fogják elsősorban értékelni. Lehet, hogy ismerősünket holnap már tökéletes elegánciával látjuk bevágódni egy váraozó autóbá s ekkor tudhatjuk róla, hogy foglalkozást előnyösen cserélt, olyan foglalkozást választott, ahol valóban nem kell egyéb, mint az, hogy rendben legyenek az ökmányok. Ezt közönségesen strohman-ságnak nevezik és az út egyenesen ide vezet.

ÓLMOT VESZ
lapunk nyomdája
Iózzel kir. herceg-utca 16

NÉPMŰVELÉS

Virtus magyar módra

Igen, ilyen is van. Sőt annyira van, hogy csak mi, magyarok értjük meg, mi jelent ez a szó, hogy virtus. Korántsem azt, amit eredetileg jelentett latin nyelven. Erény — mondja a szótár, de mi jól tudjuk, hogy több itt-ott kevesebb, de semmiesetre se jelenti azt, amit eredetileg.

A virtust egy másik idegen szóval tudnánk megközelíteni: kurázszi. Hogy aztán ez meddig fedezt, azt, amit jelent, megint más kérdés. Vannak dolgok, melyeket se idegen nyelvre lefordítani, se átültetni, se megérezni nem lehet. Ilyen a magyar virtus is. Bátorság nem egészen, mert van benne vakmerőség és könnyelműség is bőségesen. — Meggondolatlanság és hebehurgyaság is átszővi itt-ott, de a férfias kiállás, helytállás és az adott szó becselete is benne van. Mondani, nehéz volna határvonalat húzni, hogy meddig tart, hol végződik, hol kezdődik, mert ezer és száz változata van, ahány magyar, ahányféle a virtusa és mégis valamennyi egy, mert mind magyar virtus.

Nem szívesen és nem örömmel látjuk sokszor ennek a virtusnak hallatlan forogását, mert olykor bizony téves és káros utakon jár, kál. Mondjuk akkor, amikor a falvak népe között az alvág és felvág között véres ellentétekben robban ki. Ne mondjuk, hogy helyi vonatkozású, alig jelentős kérdés ez. Vannak falvak, ahol egyetlen egy táncos mulatság nem mehet meg virtuskodás nélkül, amit jelen helyzetben úgy kell érteni, hogy vérontás nélkül. Ha nem is kerül minden egyes esetben emberhalálra a sor, de folyik a drága magyar vér, sem mi másból, mint virtusból. Csak azért, mert valamelyik legény külfönbnek, virtuosabbnak véli magát mint mást!...

Lám, itt a virtus felegalacsonyabb foka, mely a nemzeti erőt nemcsak nem egyesíti, de egyenesen szétbontja, darabokra töri és sok esetben gyöngíti.

Virtus az is, amikor a felekezeti villongásokban nyilvánul meg és azok kelnek egymás ellen, akiket éppen össze kellene, hogy kössön a közös sorsuk.

Ismerek falvakat, ahol húsz esztendőn keresztül a magyar virtust guszabköthették az oláh csendőrök azzal, hogy az első megszállási időkben kerek huszonötöt vertek a legények boldogabb oldalára számolatlanul. Egyszerre megszűnt az ilyen irányú virtus, mert késsel a kézben, karóval az erős karban meg kiáll a magyar virtus, de botot szenvedni, az már megalázó. De tudok olyan esetet is nem egyet,

hogy az oláh megszállás alatt a magyar falvak népe, a kik vegyesen tartoztak a két vezető magyar egyházhoz, katolikusok és reformátusok igen szép egyetértésben szenvedték el az oláh iga minden keservét, most alig három esztendővel a felszabadulás után már ott tartanak, hogy lsten mentesen közös összejevetelt tartani, mert a református és katolikus ifjak és aggok senkit és semmit nem gyűlönek annyira, mint egymást. Azt pedig ne felejtjük el, hogy mi, magyarok nem gyűlöhetünk, mint egymást. Ez megint a rossz értelmű magyar virtus egyik férges gyümölcse. En az ilyen gyűlölködést nem keressék elsősorban magában a népben, de keressék azokban, akiknek vezetőik kellene, de vezetői helyet félrevezetnek és félre nevelnek. Nem a levegőből beszélnek, de tudom, hogy vannak a megszállásból felszabadult magyar falvakban bajok igen fölös számban, de legfőbb baj sok esetben az, hogy a két felekezethez tartozó magyarság szemben áll egymással. Gyűlölik egymást és már elfelejtették, hogy annak idején húsz éven keresztül közösen egyetlen egyet gyűlölték testvéri megértésben, halálukat az életüket szigorúan győrtő megszállókat.

Ez a virtus a fejszomorúbb virtusa a magyar léleknek.

Es azok, akik ennek a virtusnak a táplálói és elindítói, a magyarság első számú hazaárulói. A saját, egyéni kis piszkos hasznukat, vagy hűségük megmentése érdekében kockára vetik az egyetemes magyarság sorsát és életét. Ki kell itani magunkból az ilyen sekélyes és kicsinyes lelkeket, akik ma azért csak azért akarnak és tesznek emberek között különbséget, mert egyik, vagy másik felekezet templomába jár és tesz eleget vallási kötelezettségének. Illetve az vallási kötelezettségét se végzi tiszta ember módjára, aki gyűlöli a más felekezeti magyart csak azért, mert nem az ő felekezetén van. Ugy látszik azonban, hogy mi ismét oly jól érezzük magunkat és ellenségünk újra olyan erősek, hogy ilyen hasonlatos és eléggé el nem félhető eszközökkel is nyulhatunk egy más lelkehez. Ma nem árthat kell ázni, de újabb, meg újabb testvéri szálakat szári egyik magyartól a másik magyari. Ott, ahol a felekezetek között baj van, hivatalból kellene megvizsgálni, hogy kit terhel lsten és haza előtt a felelősség, s akit terhel, azt minden rendelkezésre álló eszközzel, minél előbb ártalmatlanná kellene tenni magyar érdekekből... Sz. R. I.

Ujrafelvételt rendeltek el Fábían Ferenc hentesmester bűnügyében

Részletesen beszámoltunk arról, hogy a debreceni törvényszék évekkel ezelőtt Fábían Ferenc hentesmestert árdarágító visszaélés bűntettért kétévi börtönbüntetésre ítélte. A vádirat szerint Fábían Ferenc egy püspökladányi vasútnak a zsrinakvaló kilóját 5 pengőért, a háj kilóját pedig 5.50 pengőért adta. Miután ez az ítélet jogerőre emelkedett, Fábían Ferenc ügyében újrafelvételt kért és a törvényszék ennek a kérelemnek helyt is adott.

Az ügyben kedden tartott főtárgyalást a törvényszék dr. Jónatanácsa. Fábían Ferenc most is, mint az alapeljárás során azzal védeke-

zett, hogy ő a püspökladányi vasútnak nem ismeri, az sohasem fordult meg üzletében. A zsrinakvaló és hájt a házmaster feleségének maximális áron adta, hogy az után milyen áron adta el a vasútnak nem tud róla. Az újrafelvételi tárgyaláson a törvényszék három tanút hallgatott ki, akik már az alapeljárás során is tettek vallomást.

A védelem ezután 17 újabb tanú kihallgatására tett indítványt. A törvényszék a bizonyítás megészítési kérelemnek helyt adott, a főtárgyalást elnapolta és az új főtárgyalást december 10-ére tűzte ki.

Ötven lelkész felszentelésével ma délelőtt kezdődik a tiszántúli református egyházkerület közgyűlése

A tiszántúli református egyházkerület ma délelőtt kezdi meg őszi közgyűlését Debrecenben.

A tanácskozás előtt folyik le a minden második évben szokásos lelkészfelszentelés, melyre különösen nagy számmal jelentkeztek most a Tiszántú minden részéből a fiatal lelkészek. A lelkészfelszentelés ünnepélyes aktusát a Nagytemplomban tartják meg most is és azon részt vehet a nagyközönség is.

Az egyházkerületi közgyűlés vidéki tagjai közül tegnap már nagyon sokan megérkeztek Debrecenbe. Itt láthatuk már báró Vay Lászlót, az egyházkerület illusztris főgondnokát is, aki részt is vett már a tegnapi előkészítő tanácskozáson.

Kik jelentkeztek a lelkész-szentelésre?

A lelkészszentelésre ez alkalommal ötvenen jelentkeztek, akik már tegnap délután meg is jelentek valamennyien a püspöki hivatalban, hogy a szükséges felvilágosítást személyesen is megkapják.

A lelkészszentelésre jelentkeztek a következők: Ács Mihály (Barátka), Bajusz Gyula (Tiszafüred), dr. Bartha Tibor (Munkács), Batta László (Szatmárnémeti), Berenosi Géza (Gyüre), Bécsi István (Beregszász), Bihari István (Karcag), Bittó Zoltán (Nagyvárad), Börzsonyi József (Turkeve), Csutoros Sándor (Kismarja), Fabó Zsigmond (Kunhegyes), Gál Miklós (Mezőkaszony), Hadházy Antal (Visk), Hédeváry Dezső (Beregszász), Horváth János (Nagykakucs), Illyés Gyula (Bulcsú), Inczedy Márton (Vámosoroszi), Juhász Sándor (Vésztő), Kabai István (Pátóháza), Kecskés Balázs (Nagyvárad), Kiss Ferenc (Érkereszt), Kiss Gyula (Kisnamény), Kiss János (Füzegyház), Kiss István (Nyíregyháza), Kiss Tamás (Nagyvárad), Kovács Ferenc (Püspökladány), Kósa Ferenc (Gyula), Kurucz József (Nagyvárad), Kuthy István (Ura), Magvary Sándor (Örvend), Miszlay János (Batiz), Molnár Lőránt (Értarcsa), Nagy Sándor (Tiszapalffyfalu), Nagy Sándor (Hegyközsémmiklós), Nagymáté László (Tiszacsege), Orosz Árpád (Nagykároly), Órsi János (Debrecen), Peleskey Károly (Máramarosziget), Puskás Lajos (Tetlén), Radosok Péter (Hódmezővásárhely), Szabó Béla (Aparó), Szabó Sándor (Kisvárd), Szabó Sándor (Avasújváros), Szalay Gyula (Oroszháza), Telkes György (Tarna), Tokaji Gyula (Okány), R. Tóth Lajos (Szolyva), Vadon Sándor (Tunyos), Varga Tibor László (Avasfelfőújfal), Récsy Ádám (Szatmárnémeti).

Hogy folyik le a lelkész-szentelés?

A tiszántúli református egyházkerületi közgyűlése alkalmából a Nagytemplomban ma, november 24-én reggel 8 órakor tartandó lelkészszentelésrendje ez:

I. A templomi elhelyezkedés rendje:

A lelkészszentelő istentisztelet kezdetét 8 óra előtt 5 perccel harangszó jelzi. A résztvevőket felkérjük, hogy templomi ülőhelyeiket harangszó alatt szíveskedjenek elfoglalni.

Az egyházkerületi közgyűlés tagjai és a felszentelendők a Kollégium udvarán gyülekeznek, ahonnan szolgálati idősbég sorrendjében vonulnak be a templomba a Kollégium felőli bejáraton. Palástot csak a felszentelendők és azok a lelkészi tagok öltenek, akiknek a lelkészszentelésen szolgálatuk van.

A Püspök, az egyházkerületi Főgondnok, az egyházkerületi lelkészi főjegyző és az esperesek az Urasztala körüljárás beáll elhelyezett székeken foglalnak helyet. A felszentelő atyafiak a Nagytemplom keleti hajójában, a Kollégium felől eső első padsorokban ülnek.

Az Urasztalával szemben levő padsorokban foglalnak helyet: a teológiai professzorok, az egyházmegyei gondnokok, az egyházkerületi lelkészi és világi tanácsbírák, egyházkerületi jegyzők és az egyházmegyei lelkészi képviselők. Az egyházkerületi közgyűlés egyéb alkotó tagjai a keleti hajónak a Piac-utca felé eső első padsorokban foglalnak helyet.

A meg nem jelölt templomi helyek az istentiszteleten megjelent közönség rendelkezésére állanak.

II. A lelkészszentelés rendje:

1. Fennálló ének a XLVI. zsoltár 1. verse, 2. Derekas ének a CXXIV. zsoltár 1, 2. és 3. verse, 3. Szentírást olvas és imádkozik a Püspök, 4. Középének (fennállva) a 32. dícséret, 5. Igét hirdet és az Ur imádságát elmondja a Püspök, 6. Gyülekezeti ének (ülve) a 225. dícséret 1. és 2. verse. Ez éneklés alatt a felszentelendő atyafiak helyükről előjönnek és felállnak az Urasztala körül. A Püspök fohászt és az eskütételt bevezető szavakat mond. 8. Az egyházkerületi lelkészi főjegyző a felszentelendőket egyenként bemutatja, amikor is a nevükön szólítottak előlépnek. 9. A Püspök kérdésére, hogy készek-e magukat a szent hivatalra esküvel elkötelezni: igenlő felelet után a lelkészi főjegyző előolvasása szerint szívre tett kézzel esküt tesznek. Az eskü előtt a gyülekezet feláll. 10. A Püspök felhívására a felszentelendők az Urasztala körüljárás mellett térdre borulnak s ekkor a Püspök, az egyházkerület lelkészi főjegyzője és az esperesek kezük a felszentelendők fejére teszik és orgonakísérettel együtt eléneklik a 63. dícséret 3. versét. 11. A Püspök felszentelő és kibocsátó ígéretet mond, a vének pedig a felszentelendőket egy-egy bibliai igével megáldják. 12. A gyülekezet elfoglalja helyét és elénekli a 229. dícséret 1, 3, 4. versét. 13. Ez éneklés alatt a felszentelt atyafiak a Püspök és az egyházkerületi Főgondnok elé járulnak, velük kezét fognak, azután ülőhelyükre visszatérnek. 14. A felszentelt atyafiak közül egy röviden köszönetet mond az egyházkerületi közgyűlésnek. 15. A Püspök az Urasztalánál könyörög az anyaszentegyházért és a felszentel-

tekért s megáldja a gyülekezetet, amely az imádság és áldás alatt fennáll. 16. Záróének (ülve) a XC. zsoltár 9. verse.

Közigazgatási és fegyelmi ügyek tárgyalása

A tegnapi nap folyamán már összeült az egyházkerületi bíróság, hogy tárgyalja a közigazgatási és fegyelmi ügyeket.

Három tanács alakult és pedig az első: *Harsányi Pál* esperes és báró *Vay László* főgondnok, a második *d. dr. Révész Imre* püspök és *Pap Szász Lajos* gondnok és a harmadik: *Bartha László* esperes és *dr. Nádányi János* gondnok elnökletével.

Megalakították az egyházkerületi bíróság időszakai tanácsát

Az egyházkerületi bíróság a maga kebeléből megalakította az egyházkerületi bíróság időszakai tanácsát az 1944. évre:

Elnök: *d. dr. Révész Imre* püspök, báró *Vay László* főgondnok. Rendes tagok: *Uray Sándor*, *Harsányi Pál*, *id. Porzolt István*, *dr. Juhász Nagy Sándor*, *dr. Szentpétery Kun Béla*. Póttagok: *dr. Erdős Károly*, *Kolozsváry Kiss László*, *dr. Kőlcsey Sándor*, *dr. Balla Bertalan*, *Rásó István*.

Esperesi és gondnoki értekezlet

Az esperesek és egyházmegyei gondnokok tegnap délután tartották meg szokásos előzetes értekezletüket, amelyen megtárgyalták a közgyűlés fontosabb ügyeit.

A kétnapos egyházkerületi közgyűlésnek tárgysorozatán nem kevesebb, mint 309 ügy szerepel.

ÚJABBAN KIJELELT DEBRECENI KERESKEDŐK PÓTNEVJEGYZÉKE

Ertesítem az érdeklőteket, hogy az Országos Központok által újabban kijelölt, valamint az időközeben megújult debreceni kereskedők pótnévjegyzéke a város háza hirdetőtábláján ki van függesztve.

Ezzel is figyelmeztetem az érdeklőteket, hogy a beszolgáltatási pontozásba csak a kijelölt kereskedőknek vételijegy ellenében eladott termények számíthatók be.

Polgármester.

KÉT ÚJ TANITÓNŐT VÁLASZTOTT A HAJDÚHADHÁZI REF. EGYHÁZ

A hajdúhadházi református egyház presbiteriuma *Molnár Zoltán* lelkész elnökletével két tanitónői állást töltött be. Az egyik állásra *Mezey Sándorné Erdey Juliánát*, hajdúhadházi tanító feleségét, a másik állásra pedig *Balogh Anna* vésztői tanitónőt választották meg. Mindkét új tanitónőben kitűnő tanerőt nyert a hajdúhadházi református egyház. Az egyik tanitónői állás különben nyugdíjazás, a másik lemondás folytán üresedett meg.

A Kormányzó Ur megszemlélte a testőr lövészszázadot

Budapest, november 23. A magyar királyi testőrség lövészszázada bemutatkozott vitéz Horthy Miklós Kormányzó Ur Ófőméltósága előtt.

Még májusban felállították Gödöllőn egy lövészkeretet, hogy az állandó pótlása legyen a testőrségnek. Eddig a honvédség különböző alakulataiból válogatták a testőrség tagjait. A lövészszázadba azokat a második tényleges évüket szolgáló honvédeket veszik fel, akik a katonai pályát hivatásuknak tekintik és tovább akarnak szolgálni a honvédségben. A testőrség lövészszázadának ruházata élű a gyalogságétól. Ellenőrző sapkát viselnek, baloldalon egyfűlő tollal, amely a szegedi tradíciót őrzi és turuljelvény-

nyel. Zubbonyukon vállpánt helyett testőr-váldisz van, a puskát nem szíjon viszik, hanem kézben tartva, a vállukra fektetve.

A testőrlovészszázad díszfelvonulását a Kormányzó Ur éles katonaszemmel figyelte a Vár belső udvarában. Az államfő a Himnusz hangját mellett elépett a század arcóle előtt, majd kitüntetésekkel adott át és néhány meleg, közvetlen szót váltott a kitüntetett két testőrtisztvel és hat testőrrel. A század díszmenetben vonult el a Kormányzó előtt. A pompás felvonulásnak külön érdekessége volt, hogy azt végignézte az elbűnyt Kormányzóhelyettes kisfia, Horthy István is. (MTI)

A református egyházkerületi bíróság jóváhagyta a hajdúszoboszlói igazgatótanító választást

Néhány nappal ezelőtt hírt adtunk arról, hogy a hajdúszoboszlói református igazgatótanító választás ügyében fellebbezéssel éltek a tiszántúli református egyházkerület bíróságához.

A fellebbezésben arra hivatkoztak, hogy a tantesztület által jelölt és a presbiteriumban nagy szótöbbséggel megválasztott igazgatótanítók az 1919-es időkben nemzeti szempontból

kétfogásolható magatartást tanúsítottak volna és propaganda-előadásokat tartottak.

Az egyházkerületi bíróság a fellebbezést tárgyalás alá vette és elutasította és a megválasztott igazgatótanító állásában megerősítette, illetve az egyházmegyei bíróság egyhangúan hozott fellebbezést elutasító és a választást megerősítő határozatát jóváhagyta.

Hathónapi börtönre ítélték egy vasuti tolvajt

A debreceni törvényszéken dr. Tomola Béla büntető egyesítő kecsden tartott főtárgyalást *Kósa József* és *Kósa Lajos* debreceni napszámok ügyében, akik ellen a királyi ügyészség azért emelt vádat, mert Debrecenben 1942 november 20-án a vasútnál több alkalommal burgonyát loptak. *Kósa József* az ungvári fegyházból állították elő a főtárgyalásra, mert egy

másik bűncselekményből kifolyólag ott tölti két és fél éves fegyházbüntetését.

Kósa József és *Kósa Lajos* a főtárgyalás során töredelmes beismerő vallomást tett. A tanúk kihallgatása után a törvényszék *Kósa Józsefet* lopás büntetéseért 6 hónapi börtönről, *Kósa Lajost* pedig lopás vétségéért egyhónapi fegyházbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

Bánáss László prépost-plebános megemlékezése árpádházi Szent Erzsébetről

Hangulatos teastélyt rendezett a Szent Erzsébet Egyesület

Tegnap este fél 5 órai kezdettel tartotta meg a Szent Erzsébet egyesület a MANSZ Piac-utcai helyiségében műsorral egybekötött teadélutánját. Az összejövetelen Debrecen társadalmának sok ismert úrasszonya vett részt. Ott láttuk dr. *Kőlcsey Sándornét*, vitéz *Berényi Istvánnét*, *Sass Bélánét*, dr. *Acháiz Imréné*t, *Nagy Józsefnét*, *Kenéz Auréli*nét, dr. *Gerlóci Jenő* gyakorló gimnáziumi tanárt és másokat.

seiről sem.

Dr. *Bánáss László* mélyértelemű beszéde után dr. *Jósa Odönné*, az egyesület kiváló főtitkára olvasott fel részleteket bulgáriai emlékeiből, melyeket a múlt világháború vízáradatában köztudatba hozott. Szilágyi Átilával, a szívében örökké Magyarok maradt bulgár tüzértudással való találkozását elevenítette fel megható hangon.

Dr. *Jósa Odönné* felolvasását egy magát megnevezni nem akaró úrhölgy fellepte követte, aki a közönségnek engedve, műsoron kívül mélyen érző hangon adott elő két verset *Reviczky Gyula* költeményeiből.

Műsor után felszolgálták a teát, melynek elfogyasztása alatt sorsolás ment végbe. Ezzel a bensőséges ünnepség véget ért.

E söröndü munkacsoport, ki a szabászatban is jártas

keres bevezetett úrszabóság.

Cím a kiadóban.

HIREK

A magyar Élet Pártjának hírei

KÖZPONTI PARTIRODA. AFRNY Bika-szálló félemelet, ahol a párt szociális tanácsadó irodájában feleket fogadnak és kéréseket átvesznek minden hétköznap délután 3-11 óráig.

HAIJDU VARMEGYE MAGYAR ÉLETI PARTI VEZETŐSÉGE minden hétfőn és pénteken a főispáni hivatalban délelőtt 9-12 óráig pangsnapot tart, amikor is a kérelmek és panaszok a varmegyei központi MEP titkárnak adhatók át.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJELEI SZOLGÁLATA

„Kossuth” Lux Arnold, Piac-utca 26. Telefon: 29-06. — „Magyar Korona” Kaposzlássy Géza, Kálvin-tér 16. Telefon: 16-06. — „Arany János” Dozók György, Csapó-utca 66. Telefon: 11-78. — „Hungária” Szoboszlai Jenő, Szoboszlói-út 4/t.

— A kistemplomi egyházzsér központi bibliaköre ma, szerdán délután 5 órakor az egyházzsér gyülekezeti termében (Révész-tér 2.) összejövetelt tart. Előtte 3-tól 5-ig nőszövegeti munkaóra a lelkészi hivatalban.

— A Csapó-utcai egyházzsér vegyes bibliaköre ma délután 5 órakor tartja szokásos összejövetelét a Szappanos-utca 16. sz. alatt lévő gyülekezeti otthonban. Azok számára, akik bármilyen természetű elfoglaltság miatt ezen az összejövetelen nem vehetnek részt, 7-8-ig a Széchenyi-u. 4. sz. alatt lévő lelkészi hivatalban lesz külön bibliakóra.

— A debreceni Orvosegyesület november 25-én, csütörtökön délután hat órakor a belklinikai tanteremben tartja XVII. tudományos ülést. Tárgysorozat: Bemutató: Nemes István: Milkman-szindróma. Előadás: Rákos Rezső: A térdízület háborús sérülései. Végez Szentmihály Lajos: Lymphogranulomatosis inguinale.

— Az egyetemi egyházközpont Nőszövegete ma, szerdán délután fél órai kezdettel tartja teával egybekötött irodalmi délutánját, melynek műsorát teljes egészében a református vallású egyetemi hallgatók adják. A délutánt nagy érdeklődés előzi meg.

— Szatmáron a Szamos partjának szabályozására nagyszabású munkálatok indultak. A partszabályozást nagy kőgáttal fogják megoldani.

— Karóval fejbeverték a lelkények Borbányán kocsmái mulatozás után Ferkó Jánost, aki agyvérzés következtében a nyíregyházi kórházban meghalt.

— A juhok és birkák téli legeltetését díjaznak újabb megállapítás. Erteszttem a juhtartó gazdaközösséget, hogy a legeltetési díjat az 1943. évi november hó 8-tól 1944. évi február hó 15-ig terjedő téli legeltetési időszakra, a 44.211/1943. II. sz. határozat módosításával, azokra a juhokra és birkákra, valamint ezek idej bányáira vonatkozólag, amelyek a nyár folyamán a Hortobágyon legeltek, drb.-ként 1. pengőben, azokra a juhokra, birkákra és idej anyákra, amelyeket most hajtának a Hortobágyra, drb.-ként 3 pengőben állapítottam meg. Hajtócédula a 44.211/1943. II. sz. hirdetményben közzétett feltevések mellett a számviteli törvény (városi és I. em. II. sz. szabály) alapján. — Polgármester.

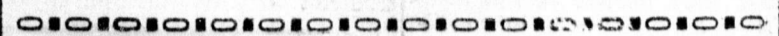
Korcsmai mulatozás közben 1200 pengőt loptak

A debreceni törvényszéken igen érdekes ügyben tartott fő tárgyalást dr. Tompola Béla büntető-egyesbíró. — Palicsák László kistárnai földműves és Jónás János debreceni napszámos lopás bűntettével vádolva kerültek a vádlottak padjára, mert a vádirat szerint szeptember 20-án a Dégenfeld-téren az egyik korcsmában együtt mulatoztak Tóth József debreceni lakossal, aki egy noteszt kiejtett zsebéből, amelyben 1200 pengő volt. Palicsák a noteszből a pénzt kivette, abból 600 pengőt adott Jónásnak, a többit pedig magánál tartotta.

Palicsák a fő tárgyalás során tagadta, hogy a pénzt ellopta volna. Jónás János azonban tö-

redeimes beismero vallomást tett és szembesítés után is megmaradt amellett, hogy Palicsák vette fel a földről a pénzt és utána felét nekiadta. Az egyik tanu még arról tett vallomást, hogy amikor a notesz az asztalra volt, Palicsák 100 pengőt klopott belőle.

A perbeszéd elhangzása után a törvényszék Palicsák Lászlót lopás bűntettében mondtotta ki bűnösnek és egyévi börtönbüntetésre ítélte. Jónás János pedig lopás vétségéért öt hónapi fogsázbüntetést kapott. Palicsák és védője fellebbezett. Jónás megnyugodott az ítéletben. Az ügyész Palicsákkal szemben súlyosbításért fellebbezett.

— Szatmáron egymás tetejébe temetik a halottakat. Szatmáron a temetőkertek az utóbbi évek folyamán annyira megteltek, hogy a halottakat egymás tetejébe temetik. Dr. Csóka László polgármester elhatározta, hogy debreceni mintára Szatmáron is megvalósítja a köztemetőt, ami közegészségügyi szempontból is igen jelentős lépés lesz.

— Az Egyetemet és Főiskolát Végzett Magyar Nők debreceni csoportja november hó 30-án délután 6 órakor az Orvoskamara Ferenc József-út 22. sz. alatti helyiségében tartja évi rendes közgyűlést. Utána Török Ilona leánykereskedelmi iskolai tanárnő előadása „Női honvédelmi munkaszolgálat” címmel. Érdeklődőket szívesen lát az Elnökség.

— Alkalmazottak adóztatás céljából történő bejelentése. Felhívja a városi adóhivatal az iparos, kereskedelemben, gazdaságokban, háztartásokban, továbbá bármely más vállalkozásban, illetve munkakörben foglalkoztatott alkalmazottakat tartó munkaadókat, hogy alkalmazottakat minden hó 25. napjára a városi adóhivatalhoz, a 23. sz. szobában alkalmazotti kereseti adóztatás céljából kötelesek bejelenteni. A háztartási és gazdasági alkalmazottak azonban rendszerint egyenként csak egyszer jelentendők be, mert ezeknek adója hivatalból átalányozandó. A havonkénti bejelentést könyvkezelésekben néhány fillért beszerezhető illetményjegyzéken, a ház- és gazdasági esetekben bejelentést pedig a városi adóhivatal 23. sz. szobájában díjmentesen igényelhető úrlapon kell megtenni a munkaadónak. Az illetményjegyzéket két példányban állítandó ki. Alkalmazott alatt nemcsak az állandó, hanem az ideiglenes alkalmazottat is értjük s nemcsak a fizetéseket hanem a változó természetű illetményi alkalmazottakat is, továbbá a házmestereket, napszámosokat, részes munkásokat stb. is. A munkaadók helyszíni ellenőrzése kezdetet vette a mulasztó munkaadók ellen a városi adóhivatal a legszigorúbb megtiltást intézte meg.

— A Baross Szövetség felhívása. November 25-én a tűzifakiskereskedők szakosztályülést tartanak. Pontos megjelenést kérünk. Elnökség.

— A Mester-utcai egyházzsér Nőszövegete szegény gyermekek felruházása céljára 1943. évi november hó 25-én délután 5 órakor a Kálvin-tér 5. szám alatti gyülekezeti teremben ünnepélyt rendez. Az ünnepély másora: Közzé: LXXVII. zsoltár 1. verse. Megnyitót mond Kovács Gusztávné, a Szövetség elnöke. A magyar dal nemzetfenntartó ereje. Előadás. Tartja: dr. Szabó Lajos nagyváradi lelképásztor. a) Halmos: Zsoltár. b) Orlando di Lasso: Motetta. Éneklők: Bartha Edit, Boross Edit, Jóljárt Etelka, Kányva Eva, Nagy Klára, Orosz Klára, Varga Mária tanítóképzési növendékek. Utána falalozás, majd felolvasást tart: dr. Orosz Árpád egyházzséri tanácsos. Szavai: Kolozsváry Kiss Katalin. Pontos megjelenésüket kérjük.

— Székely leányok a Csallóközben háziiparra fogják oktatni a falusi népet. A Magyar Tudósító jelenti: Székely gazdák nagyobb tanulmányi csoportja a Felvidék több vidékét látogatta meg. A látogatás során eljutottak a Csallóközbe is, ahol a falusi társadalom vezetőivel kicserélték tapasztalataikat. Kölsönösen megállapították, hogy a háziipar tekintetében a székelyföldiek előnyben vannak több tapasztalattal és gyakorlattal rendelkeznek. Elhatározták, hogy a tére felkérlik a tanulmányban résztvevő gazdák gyermekeit, hogy a háziipar meghonosítására küldjék el leányaikat, amit a székely gazdák szívesen megígértek. A közeli napokban a Csallóközre több székely leány érkezik az oktatás megkezdése céljából.

Gyászrovat

Béres József

ny. csendőrtörzsmester 54 éves korában Budakeszin meghalt. Temetése csütörtökön délután fél négy órakor lesz a debreceni Köztemető díszravatalozó terméből a ref. egyház szertartása szerint. Gyászolják: bátyos neje, gyermekei, testvérei és a kiterjedt rokonság. Lakás: Gyöngyvirág-utca 18. Gebauer temetkezési vállalat rendezi.

Dallman Ferenc temetése

Impozáns nagy részvét mellett temették el kedden délután Dallman Ferenc vendégül. A díszravatalozó teremben felállított ravatát előkelő gyászközönség állotta körül, melynek sorában ott láttuk Dalmay Tibor nyug. csendőrezredest, Koós György nyug. járásbíróági alelnököt, Galamb Ferenc ipartestületi elnököt, Abonyi Gyula álmomárfőnököt, Morvay Béla máv. felügyelőt, a vendégül szakosztály tagjait élükön Csócsis Lajos szakosztályi elnökkel és igen nagyszámban az elhunyt jóbarátait és tisztelőit. A ravatalra igen sok koszorút és virágot küldtek. A beszentelést Pálmai József román. kat. lelkész végezte. A beszentelés után négylovas gyászkocsira helyezték a koporsót és a sírhoz kísérték. A sírnak újabb beszentelése után Margittay Lajos lépett a koporsóhoz és a vendégüló ipari alkalmazottak nevében vett örök búcsút Dallman Ferencől. A búcsúbeszéd elhangzása után elföldelték a koporsót.

— Dr. arkosi és besenyői Benkő Lajos kir. közjegyző, m. kir. kormányfőtanácsos, az Orsz. Vöröskereszt Egylet ceglédi fiókjának v. elnöke, a budapesti kir. közjegyzői kamara v. választmányi tagja november 21-én este agyszélhűdés miatt 66 éves korában váratlanul elhunyt. Temetése Cegléden a ref. egyház szertartása szerint november 23-án délután fél 3 órakor volt nagy részvét mellett. Az elhunytban dr. Benkő Géza országgyűlési képviselő a testvérét veszítette el. Benkő Lajost egyébként szoros szálak fűzték Debrecenhez. Annakidején tíz évig volt itt közjegyzőhelyettes, innen nősült. Felesége S. Szabó József ny. kir. tanterületi főgazgatójának volt a leánya. Az elhunyt közjegyző sokan ismerték Debrecenben is értékes, gerinces magyarságáért, nemkülönben kiváló tudásáért sok tisztelője és barátja akadt. Halálát nagy és előkelő rokonság gyászolja.

Hajdu Sándor temetése szerdán délelőtt 11 órakor lesz a Köztemető díszravatalozó terméből a református egyház szertartása szerint. Temetését a Gebauer temetkezési vállalat rendezi.

Pleyer Antal gépész temetése szerdán délután három órakor lesz a Köztemető ravatalozó terméből a rom. kat. egyház szertartása szerint. Gebauer cég rendezi.

Gyarmati Imre 19-ik évében elhunyt. Temetése ma, szerdán délután fél négy órakor lesz a hármastereből református egyházi szertartású imával. Lakás: Pozsonyi-út 19. Csurka temetkezési vállalat, Dégenfeld-tér 2. sz. végzi.

Öz. Veress Józsefné Bereczky Emilia nyug. máv. állású özvegye 77 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön délután 3 órakor lesz a Köztemető II. a. ravatalozó terméből. Lakás: Kisfaludi-utca 16. — Dankó temetkezés.

Kolozsi László nyug. főjegyző 60 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön délelőtt 11 órakor lesz a Köztemető II. a. ravatalozó terméből. Lakás: Garai-utca 26. Temetését a Bartha vállalata végzi.

Zádoczky Antal III. kereskedelmi iskolai tanuló 18 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön délután 2 órakor lesz Köztemető díszravatalozó terméből. Lakás: Ajtó-utca 10. Temetését Bartha vállalata végzi.

Bodrogi László Máv. szegéd-ész 25 éves korában elhunyt. Temetése ma délután fél 3 órakor lesz Köztemető II. b. ravatalozó terméből. Lakás: Búdszentmihály. Temetését Bartha vállalata végzi.

Szegedi András kertész 87 éves korában elhunyt. Temetése ma délután 3 órakor lesz Köztemető II. a. ravatalozó terméből. Lakás: Ferenc József-út 4. Temetését Bartha vállalata végzi.

A tanítók önképzése

Budapest város vezetősége a tanítóképzést elvégzett tanítók részére még 3 éves továbbképző tanfolyamot (im Pedagógiai szemináriumot) rendez. Molnár János a varm. tanítóegyesület lelkes elnöke hasonló szervezet hozott össze Debrecen tanúit, alkotni, teremteni akaró értékesebb tanítóiból.

A jószágos Isten adott ennek a szervezetnek egy hitében megtisztult embereséges irányítót, Karácsony Sándort. Ő mondja, hogy az igaz nevelési eszményeket nem elég tudni, azokban hiszni kell. Ez az igaz erő hit onnan ismerhető fel, hogy ragadós. Az új nevelésnek új egész-séges, reiszabadult, cselekvő embereket kell kitermelnie. Erre pedig helyes utat a társas lélektan csodálatosan szép meglátásainak tudatos felhasználásával találunk.

Ezekre a meglátásokra, felfedett adottság ismeretere fogja egyetemi tanár úr a július 22-én megkezdett ezután minden hétfőn délután tartandó előadásain rávezetni. Előadása egyszerű, világos, mint a bibliai példabeszédek hangja, de ép azért ragadós, vonzó. Aki egyszer személyes hatása alá kerül az apostolává lesz nagyszerű gondolatainak. Városunk minden jó magyar tanítójának ott kell lennie.

— Szívesen látott vendégek feltörték a szekrényt és ellapultták a szekrényt és ellapultták a szekrényt és ellapultták a szekrényt. Szatmári gyárimunkásnő feljelentést tett két alkalmi vendégre. Ekstein Zoltán és Riger Ignác ellen, akik távolléteben feltörték szekrényét, ahonnan több értékes aranytárgyat loptak el, amivel Nagyvárdra utaztak. Riger Ignácét a rendőrség elfogta s megindult ellene az eljárás. Ekstein közrekerítésére folyik a nyomozás.

— A Német Tudományos Intézet vezetősége közli, hogy kereskedők és iparosok számára külön tanfolyamok kezdődnek. Első megbeszélés csütörtökön este 7 órakor a Német Tudományos Intézetben (Ferenc József-út 22. II.)

— Felhívás. Felhívjuk az önálló kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak figyelmét a munk november hó 1-i számában megjelent német nyelvtanfolyam megszervezésére vonatkozó közleményünkre. Miután a tanfolyam folyó hó 25-én csütörtökön este 7 órakor kezdődik, a magukat német nyelvben gyakorolni kívánók ezen időben jelentkezzenek az intézet Ferenc József-út 22. szám alatti helyiségében. Tandíj egész idejére 9.— pengő és kb. május 1-ig tart. Debreceni Kereskedő Társulat.

Hétfőn elsőnek közli a Tiszántúli DÉLI HIRLAP a helyi sporteseményeket

Végh Sándor és Veress Sándor hangversenye

A Debreceni Egyetemi Ifjúság kedden délután 5 órakor hangversenyt rendezett az egyetemi aulában. Végh Sándor hegedűművész és Veress Sándor zeneszerző, zongoraművész játszottak.

Mind Bartók Béla, Kodály Zoltán és Veress Sándor hegedűre, zongorára és hegedű-zongorára írott kompozícióit hallottuk: Bartók Rapszódiaja, Régi táncdalai és ráadásaként Szigeti Árpád Magyar népdalai; Kodály Székely keszerve, Székely nótája, adagio-ja és Valse-je, Veress Sándor hegedűversenye, Kis zongoradarabjai és Nógrádi verbunkosa. Farakas J. hétéfalusi csángó tánc volt a műsor.

Végh Sándor művészetét már ismerjük Debrecenben. Technikailag és zenéleg egyaránt kultúrát, remekül képzett művész, jó ízléssel, közzel meleg előadás-móddal. Kedden este a modern magyar zenének is kiváló interpretatoraként mutatkozott be. Szubjektív, lírai és romantikus egyéniség.

Vele szemben Veress Sándor objektív, epikus és klasszikus lélek. Ezek szerint kompozícióját a nagyvonalú átkinthező, világos szerkezetű, szigorúan egymásba kapcsolódó alkatrészekből egybealkotott építés jellemzi. Széles dallam-ívek, szellemesen honyolult invenciózus ritmika, nagy és szűk hangtávolságok, konzónanciák és diszónanciák, nagy- és kis hangértékek állanak egymással állandó mellérendelt dinamikus küzdelemben. Apró részlet-ötlek sohasem esábitják arra a komponistát, hogy az egyszerűt, az arányokat megbontsa miattuk. Muzsikája modern és magyar, mindkét jelzőt a szó legtisztább értelmében értve. Mint zongorista érezte ugyan, hogy nem rutinos pódium szólista, de hogy muzikusnak milyen elősöráng, az itt is kijűnt. Példát adott arról, hogy hogy kell egy hangépitményt minden sallangjától megisz'ítva, egyszerű és objektív valóságában reprodukálni. Mint tökéletes muzikus, kísérőnek is kifogásalan. Impozáns ember, érzik zenéjéből, hogy halálos-komoly hitvallása a muzsika.

A két ellentétes beállítottságú művész ezáltal nem „ütötte”, hanem nagyon szerencsésen egészítette ki egymást. Ilyen este után újra hinni kell a magyar zenében.

A főleg egyetemi hallgatókból összegyűjtött közönség lelkesen ünnepelte a művészeket. — Uj —

Elfogták a hamis katonai igazolványok készítőjét. Mint ismeretes, néhány nappal ezelőtt Budapesten elfogták négy fiatalembert, akik főhadnagyi egyenruhában munkatáborosok hozzátartozóit zsarolták. Hamis igazolványokkal dolgoztak. A főkapitányság Bozsik-detektív-csoportja most elfogta a hamis katonai igazolványok készítőjét: Szász Ferenc 19 éves litografust. Letartóztatták.

Háromkörös karácsonyi ajándékesomagot küldhetünk a hadműveleti területre, december 10-ig. A honvédezők főnöke lehetővé teszi, hogy karácsonyra mindenki örömet szerezhesse a hadműveleti területen levő hozzátartozójának. Külön ajándékesomagok továbbítását a korlátozott szállítási lehetőségek miatt nem vállalhatják. A honvéd vezérkar főnöke megengedte, hogy a tábori postai csomagok feladásához szükséges kék bélyegjegyes tábori postai levelezőlap decemberi szelvényével bárki, két kiló helyett kivételesen három kilogramos tábori postacsomagot adhasson fel hozzátartozójának. A csomagok élelmiszer- és dohányterméktartalma nem esik a fennálló korlátozások alá. Téli övöcikkeket is lehet tenni a csomagokba, amelyeket ajánlatos legkésőbb december 10-ig postára adni, hogy azok kellő időben kiérkezessenek a hadműveleti területre.

Elfogatásakor agyonlőtte magát egy sikkasztó Ganz-gyári tisztviselő

Budapest, november 23. A Ganz-gyár régebben feljelentést tett Páris Attila 43 éves tisztviselője ellen, akit bérelszámolásnál foglalkoztatott, sikkasztás címén. A budapesti királyi törvényszék nyomozólevelét is adott ki ellene. A kézrekerítésével megbízott detektívek megtudták, hogy Páris Attila a Szent Király-utcában lévő Stühmer-gyár egyik tisztviselőjénél látható gyakran és mint kiderült, a tisztviselőt többször életveszélyesen megfenyegette.

A detektívek lesbe álltak és kedden délelőtt meg is találták a keresett magántisztviselőt. A detektívek tudták, hogy Páris Attila állandóan töltött revolverrel jár. Ez alkalommal is télikabátja zsebében volt jobbkézre. Az egyik detektív átkarolta a körözött magántisztviselőt, aki igyekezett jobbkézét kihúzni kabátja zsebéből. Hevesen dulakodni kezdett, közben sikerült Páris Attilának a revolvert halántékához közelíteni, amely elsült. A golyó fejébe fúródott és azonnal halálát okozta.

Állítólag német fogságba került Roosevelt elnök egyik fia

Washington, november 23. James Roosevelt, 34 éves és mint őrnagy MacArthur hadseeregében szolgált. 1942 májusában a Közép-Keleten egy ellenőrző körútja során megsebesült. A második fiú Elliot Roosevelt, alegendes az amerikai légihadseeregben, valószínűleg róla szól a fenti jelentés. A múlt évi afrikai harcok során már egyszer halálos veszedelemben került az ellenséges vonalak fölé. A legutóbbi hírek szerint Angliában állomásozó amerikai légierőknél teljesített szolgálatot. A két kisebbik Roosevelt-fiú a flottánál szolgált.

Washington, november 23. James Roosevelt, 34 éves és mint őrnagy MacArthur hadseeregében szolgált. 1942 májusában a Közép-Keleten egy ellenőrző körútja során megsebesült. A második fiú Elliot Roosevelt, alegendes az amerikai légihadseeregben, valószínűleg róla szól a fenti jelentés. A múlt évi afrikai harcok során már egyszer halálos veszedelemben került az ellenséges vonalak fölé. A legutóbbi hírek szerint Angliában állomásozó amerikai légierőknél teljesített szolgálatot. A két kisebbik Roosevelt-fiú a flottánál szolgált.

A számlabélyegilletéket mentesítették a forgalmiadó alól

A számlabélyeg illetéknek ez év július 1-től történt felemelése kapcsán a GyOSz felhívta a pénzügyminiszter figyelmét arra is, hogy egy részről az 500/1942. számú rendelet értelmében a számlabélyeg illeték is alapja a forgalmiadónak, illetőleg a forgalmiadóváltásnak, másrészt a számlabélyeg szabályozó rendelkezések szerint a számlabélyeg alapja a számlában feltüntetett követelés, vagyis a számla végösszege.

és a végösszeg után azt a különbözetet, amely a már lerótt számlabélyeg illeték és a végösszeget terhelő számlabélyeg között fennmarad.

A GyOSz előterjesztése folytán a pénzügyminiszter 187.713/1943. számú körrendeletével oly módon szabályozta a kérdést, hogy a külön felszámított illetékeket, így nevezetesen a számlabélyeg illetéket is mentesítette a forgalmiadó, illetőleg a forgalmiadóváltás alól. A számlabélyeg illetéket tehát nem a forgalmiadóváltás előtt, hanem a forgalmiadóváltással emelt végösszeg után kell leróni.

A GyOSz előterjesztése folytán a pénzügyminiszter 187.713/1943. számú körrendeletével oly módon szabályozta a kérdést, hogy a külön felszámított illetékeket, így nevezetesen a számlabélyeg illetéket is mentesítette a forgalmiadó, illetőleg a forgalmiadóváltás alól. A számlabélyeg illetéket tehát nem a forgalmiadóváltás előtt, hanem a forgalmiadóváltással emelt végösszeg után kell leróni.

Budapesten elfogták a maglódi álarcos rablót

Néhány nappal ezelőtt este álarcos betörő járt Maglódon Levente József 60 éves MAV-nyugdíjashoz. Fekete sál borította az arcát, fekete lepellet borított öklében szorongatott valamit.

éjszaka történetét és pontos személyleírását adott a tettesről. Annak ellenére, hogy arcát nem látta, még is nyomra jutott a csendőrség. A főkapitányság Keleti-pályaudvari kirendeltsége felismerte a rablót. Előállították és kiderült, hogy Held Jánosnak hívják, 19 éves gyár munkos. Beismerte, hogy ő fosztotta ki Levente Józsefet. De nem egyedül járt az öreg lakásán.

— Pénzt, vagy életet! — kiáltott rá az öreg Leventére.

— Két barátom, Csóka Ferenc és Horváth János... —

— Mit akar? — kérdezte megdöbbenően a MAV nyugdíjas. A beszélgetés nem folytatódott. Az álarcos rabló öklével orrbavágta az öreg nyugdíjast, aki megtántorodott és ráesett az ágyra. A támadó nem elégedett meg ezzel, még többször gyomron ütötte Levente Józsefet, aki elvesztette eszméletét. Az alélt idős férfit a rabló ezután felkapta és az élléskamrába vitte. Rákaptá az ajtót.

— Két barátom, Csóka Ferenc és Horváth János... —

Az álarcos rabló ezután átkutatotta a lakást, kinyitotta a szekrényeket, kifordította a fiákokat. Aranyórát, kabátot, mellényt s más apróságokat csomagolt össze, azután eltűnt.

A rabló rögtönítélő bíróság elé kerül, társait pedig tovább keresik.

Másnap reggel a szomszédok találták meg Levente Józsefet. Amikor magához tért, elmondotta az

— Fiaink pilótaképzésére áldozunk két fillért! Kérjünk repülőbélyeget.

SPORT

Mikor nyílik meg az egyetemi tornacsarnok?

Az egyetem tornacsarnokának építészeti munkái azelőtt fogtak hozzá, hogy a már négy évvel ezelőtt a tornacsarnok készen állt, csak a belső berendezése nem volt még meg. Az ezóta eltelt idő mindössze annyi változást hozott, hogy a DEAC sportolói minden beköszöntő őszelel fokozott érdeklődéssel várják a hirt arról, hogy megnyílik e már a tornacsarnok.

Szerintünk azonban az elmúlt négy év — hiszen négy évvel ezelőtt pontosan ezek hiányoztak — elegendő lett volna arra, hogy a tornacsarnokot átadják rendeltetésének, még a mai viszonyok között is, amikor az anyagbeszerzés nehézségeibe ütközik.

KÉKESI VEZETI A KOLOZSVAR-DVSC MÉRKŐZÉST

Debrecenben nagy meglepetést keltett a DVSC vasárnapi biztos győzelme. Különösen a csatársor feljavulásának örültek nagyon hiszen ezen az egyetlen bajnoki mérkőzésen majdnem annyi gólt lőttek mint az előbbi tíz mérkőzésen. A csapat a Kolozsvár ellen is komoly munkával készült, hiszen vasárnap Kolozsváron a második helyen álló KAC ellen kell megmutatni tudását és a Kolozsvár második helye nem a véletlen műve, hiszen vasárnap Csepelről vitték haza az egyik bajnoki pontot.

és végeredményben a második helyen kötött ki. A tavalyi bajnok a Csepel, azonban az idén — úgy látszik — nem lesz veszélyes a NAC-ra; egyelőre annyi pontja van, mint a DVSC-nek.

A mérkőzést Kékési vezeti. A többi mérkőzésekre a következő játékevezetőket küldték ki: BSZKRT—NAC: Kiss E., SZVSE—Ferenéváros: dr. Horváth, Újpest—Vasas: Dankó, Elektromos—Csepel: Návai, Kispest—Gamma: Rónai, SBTC—Szolnok: Pusztai, DIMAVAG—Újvidék: Farakas Iván.

Az NB II. két csoportjában eldőlt vasárnap a bajnokság. Az északi csoport bajnoka az Ungvári AC lett; a keleti csoportbajnok pedig a Szentlőrinc lett. A Nagybányai SE vasárnapi vereségével a negyedik helyre esett vissza.

színház

SZÍNHÁZI MŰSOR:

November 24, szerda: Fekete Péter. B) bérlet. November 25, csütörtök: Fekete Péter. C) bérlet.

SZÍNHÁZI MOZAIK

Előkelő budapesti vendégei voltak hétfőn este a debreceni Kamaraszínháznak. Gróf Károlyi István, a Madách színház igazgatója és Mezey Mária tekintette meg a kisszínház előadását. A két neves vendég a debreceni előadásról a legnagyobb elragadtatással nyilatkoztak, színelvben pedig Mezey Mária külön-külön is meleg hangon gratulált a szereplőknek. A Madách színház még az év folyamán színe kívánja hozni Ibsen pompás drámáját, amelynek női főszerepét Mezey Mária fogja játszani. A vendégek környezettanulmányozására jöttek Debrecenbe s kedden délután autóját visszavitték a fővárosba.

A „Ha má holtak felébredünk” nagy sikerre való tekintettel, Belzenai Unger István igazgató egy héttel meghosszabbította a darab előadásait, így a soron következő darab, Maeterlinck „Monna Vannája”-nak bemutatója is elfordulást szenved a pompás dráma csak egy későbbi időpontban kerül közönség elé.

A színházi próbatermekben jelenleg több darabból is folynak a próbák. Az operettek Németh Ilonkával és élen a Marica grófnő szerepére készülődnek, míg a prózá gárda a Manderley ház asszonyát próbálja érteljes tempóban, ami az eddigi tervek szerint a jövő hét végére kerül bemutatásra.

A napokban terjedt el az az érdekes hír, a színház tájkán, hogy a színház éjfékeke hajó naivaprimadonnája, Nagy Csilla ismét a házasság gondolatával kacérkodik. A kitűnő fiatal művésznő egy közismert budapesti gróf jegyezte el s Csilla az első balul sikerült házasság után már nagyban készülődik is az esküvőre, amely előrelátólag első férjétől, Bakoss Istvántól való elválása után lesz főzve. A népszerű Nagy Csilla, barátai, ismerősei és kollégái köréből eljegyzése alkalmából számosan keresték fel meleg hangú jókívánságokkal.

A napokban terjedt el az az érdekes hír, a színház tájkán, hogy a színház éjfékeke hajó naivaprimadonnája, Nagy Csilla ismét a házasság gondolatával kacérkodik. A kitűnő fiatal művésznő egy közismert budapesti gróf jegyezte el s Csilla az első balul sikerült házasság után már nagyban készülődik is az esküvőre, amely előrelátólag első férjétől, Bakoss Istvántól való elválása után lesz főzve. A népszerű Nagy Csilla, barátai, ismerősei és kollégái köréből eljegyzése alkalmából számosan keresték fel meleg hangú jókívánságokkal.

Közgazdaság

KÖZEPESEN SIKERÜLT A HAJDUDHÁZI KÁPOSZTA-TERMES.

Hajdudház tudvalevőleg országosan ismert híres káposztatermelő hely. Az idén is nagy érdeklődés mutatkozott a káposzta iránt, amelyet vettek és szállítottak is Hajdudházról az ország minden részébe. A káposztavásár még mindig tart, de már a végét járja. Meglehet állapítani, hogy az idei káposztatermes közepes volt. A fejeskáposztának az ára mázsánként 28 pengő volt. A

korábban piacra került káposztát azonban ennél jobb áron is értékesíteni lehetett, mintahogy a káposztatermelvényekért mindig többet is lehet kapni.

DEBRECENI ÁLLATVÁSÁR

A tegnapi állatvásáron a felhajtás a következő volt. Ser és 146, eladták 103-at, juh 53, eladták 25-61, ló 284, eladták 137-et, bika 215, elsőrendű, másodikrendű 195, harmadrendű 175, csontozni való 145, szarvasmarha 517, eladták 293-at, választott malac páronként 125-180, hasas koca 500-780, juh páronként 180-250, Vágó ló 200-540, silány igás 370-680.

közepes igás 700-1550, jó igás 1600-3000 szarvasmarha vágó ökör elsőrendű 20, másodikrendű 200, harmadrendű 180, csontozni való 150. Tehén elsőrendű 210, másodikrendű 190, harmadrendű 170, csontozni való 150, 6 százalékos engedmény. Vágó borjú elsőrendű 240, másodikrendű 210, fejőstehén 1000-2800, tinó ökör 270-345 elsőszűlő kg-ként Irányzat lanya.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő **Dr. Nagy Imre Benyovszky Pál** Kiadja: **Aiföldi Sajtóvállalat Kft.** Felelős kiadó: **Balogh István.**

Szabolcsi Rác Imre regénye:

A KERESZT

(63)

A kunok a nagy utca középső részén éppen összeverődöbent voltak, hogy egy utolsó kísérletet tegyenek, amikor Dósa úr serege — jó válogatott kétszáz vitéz — fergetegként csapott pihent lovakkal rájuk. A kúrtszóra másik fergeteg az erdő felől rohant az előbb kiküldött két hadnagy vezetésével.

A kunok látták a veszélyt, egerutat kerestek, de az irányt rosszul választották, mert éppen az Ispótlay irányába kaptak, ahonnan István ispán hada csapott rájuk.

Nem volt más út, ki kellett állni életre, halálra. A pihent magyar had letiporta a fejét vesztett kunokat néhány fertályóra alatt.

Dósanak két szekereje repült el tört nyellel, már a kardot is cserélt háromszor, de még a hajaszála se görbült meg. A kunok java már ott vergődött lovával együtt a csatakos, véres sárban, csupán ötvenfőnyi elszánt legény vágott neki merészen a nyitottan álló pécsi útnak Haláp felé, ahonnan jöttek. Itt azonban lesben állott ötven magyar András vitéz, el és visszafordította a kunok lova fejét.

Nem volt más út, nem volt menekvés, visszaszorultak a kiasított új szentegyház alapjai mellé, a feketén, füstösen álló kereszt tövébe. Lépésről-lépésre hátráltak, vagdalkoztak, de menthetetlenül a halálba fulladtak valahányan.

A magyar lovasok minden lépésnél újabb teret nyertek, a megkopott kunok csapata tudta, hogy itt már nincs más út, mint a halál. Egyetlen egy felemelte fegyvertelen jobbját, de mielőtt András vitéz gondolkozni tudott volna, annyira benne volt a harcban, hogy fejével együtt kezét vette a kunnak.

— Menj a többi után a másvilágra, beste!... — mondta bosszúsan, mert mégis csak restelte, hogy fegyvertelen kézzel emelte kardját.

A reggel álmosan, füstösen és keserűen köszöntött Debrecenre.

Dósa ott állott levett főveggel a faková perzselődött kereszt fővében vitézeivel és fennen imádkozta:

... de szabadíts meg minket a gonosztól, most és mindörökké. Ámen.

Felnézett a keresztre és szemében meglágyult az éjszakai küzdelem keménysége.

Elnézett az elhamvadt város felett és keserűsége is enyhült, mert az a természete volt, hogy a megtörtént dolgok fölött már nem töprengett.

— Szébb lesz a szülőföldem, mint valaha volt! — mondta csendesén és nézte a keresztet szakadatlanul.

Alig vette észre, hogy valaki csendesen megfogja ködmöne ujját, mely csepegett a vértől:

— Uram, Isten kegyes volt hozánk, nagyösszonvunk jól van, csendesén elaludt, mire felkelt a nap!...

Emre pap úr volt, aki szintén a séríetlenül, kormosan és győzelmesen álló keresztet nézte. Ujjain nyúlósan, sikosan tapintotta ki a vért, de semmi irtózást nem érzett, inkább valami boldogító szent nyugalmat és békét a szívében, melyet egyre jobban és jobban melegített a megmentett kereszt...

VIII.

Romokból épült város.

Szívet hasogató kép fogadta az udvarból kiözönlő jámbor polgárokat. Pusztulás és füstölgő rom facsarította a lelkeket mindenütt.

Az Ispótlay kivételével egyetlen ép ház nem maradt. A fából épült házak helyén néhány maréknyi hamu, a kőházak pedig kifüstöltlen ásitóztak a kesernyészagú pernyezőzömben.

— Egyetlen éjszaka jutottunk koldusbotra! — fogta meg a fejét Sámuel, a gubacsapó, akinek tengersok kész munkája mellett az évi gyapjuszüksége is elhamvadt.

Szerre a házak tövében, a romok között véres tetemek hulltak.

Száz, meg száz elesett kun teste.

A kóbörgő kutyák már falták az elhullott lovak húsát. Sőt, a szélső házaknál, a temető környékén kullogó sakálók és meztelennyakú keselyű dögmadarak is lakmározta.

— Ezek járnak a kunokkal, mint leghűbb szövetségeseik! — kopótt a hohér a sakálók, keselyűk felé.

— Áshatjuk a sirt, cimborá, akár egy hétig! — kopótt meg a markát a hohér segédje.

— Bolond beszéd, csak nem egy sírba temetjük ezt a tengersok dögöt!...

— Emberek voltak!

— De pogányok, nincs helyük a rendes temetőben — morgott a hohér és ment az udvarba, hogy megkapja a parancsot a további munkára.

Az udvar elcsendesült, csak a magtárak körül volt valami mozgás, ahol az ispánok szerbe-számba szedték, hogy mennyi ideig lesz elég a népnek az élelmezésre szolgáló gabona.

(Folyt. köv.)

APRÓHIRDETÉSEK

Nyomozó iroda

Jánosy magannyomozó bizalmasan nyomoz és megfigyel. Virág-utca 21. Telefon: 23-78.

Gálócsy tizenhét éves nyomozóirodája vidéken is diszkrétan nyomoz megfigyel. Zöldfa-u. 3. T. 28 72.

Betöltendő állás nőknek

Lapkézbetöltő nőket fizetéssel felvesszük, jeleni kezés a Debreceni Újság Hajdúföld kiadói hivatalában. Ferenc József út 66.

Dél Hírlap kézbesítésére asszonyokat, vagy férfiakat felvesszük. Munkaidő déli 1 óráig 3 óráig. Jelentkezni Ferenc József út 66. szám, Debreceni Újság-Hajdúföld kiadó hivatalában lehet egész nap.

Irodai gyakorlati perfect gépiró önállóan is tevékeny, egészséges komoly úrhölgy, vasúttal-mással rendelkező vidéki jegyzőségnek, állandó jellegű alkalmazást nyerhet azonnali belépésekkel. Fizetése havi 192 P fix, 15-jegyzőnél — ágytűművelés, Gyorssírók előnyben. Kéz-vel írt ajánlatokat a kiadókban levő címre, 450.

Betöltendő állás férfiaknak

Tanulót fizetéssel és ügyes kifizetőanyát felvessz Tóth Gábor, Ferenc József-út 89.

Lapkézbetöltő férfiakat és nőket körzettel kézbetöltő, jó fizetéssel azonnali felvesszük. Jelentkezni egész nap lehet a Debreceni Újság Hajdúföld kiadói hivatalában, Piac-u. 66. szám. Vármegeháza mellett. 981-10-22.

Butorozott szoba

Különbejárattal elsőemeleti butorozott szoba, előszobával kiadó. Cím szíveségből Hlatszertár, — Piac harminnégy. 442

Ajánlat

Szörme bundákat javítok, alakítok, festek. Vesszek, eladok. Kőváry szűcsmeister, Püspöki palota 1. sz. 968

Simonffy-utca 1-b. alatti Frick Imre műköszörűs kékcsék, borotvák és mindenféle vágó eszközöket szakszerűen kőszörül. 377

Sírkövek műkőből és terméskőből mészsálok gyűmölcsösök részére és piros sálok kerül utakra kapható a Debreceni Műkőgyárnál, Fűrdő-u. 2. 554 v. v.

Tarhonya, levestészta készítését szakszerűen vállalom. Bővebbet levelező lap hívásra. Bodnárné, Meszéna 20. 448

Golyósprét, középnyagságú, megvételre keresünk. J. József kir. hg-u.

Bihácsi-féle gyógyórcsók kiállítását debreceni vonatkozású levelezőlapok kaphatók a Debreceni Újság-Hajdúföld kiadói hivatalában. Ferenc József út 66.

Élelmiszer

Eladó süttők, mázsája 35 pengő, kistételben 40 fillér. Cegléd-utca 16. 447

Ruházat

Katona extra-ruhát, jó állapotban lévő veszek. Ovoda-utca 19, sz. 5555

Egy magasszárú 37 és feles női szürke cipő, jó állapotban eladó. — Rakovszky-u. 42. Földszint 2. 443

Divatcikk

Gyermekmackók, női szövetek kölése hozott anyagból is, fehérneműk hímzése és monogramozása mosható tonálal kézimunkák előrajzolás: **Pethő** kézimunka iparban, Szeat Anna-u. 10-12.

Lámpaerőyök, hangulat lámpák készítője Tasnádi Kovács Sándor Debrecen. Ferenc József-út 46. udvarban. 410

Finom üridivat cikkeket, szövetet vásároljon Kiss úridívát üzletéből, hol ruháit legutolsó dívat szerint tökéletes szabással készült el. Ferenc József út 16 Aiföldi Palota. 319

Bőrkesztyűk, retikülök, melltartók, cipőszorítók ifinom kivitelben kaphatók Bőr István kesztyűsmesternél, Ferenc József út 20. (Városháza) 320

Retikül, divatjével, turbánt, divatpapkát, nyakendőt, divatkendőt, Petriktől, Ferenc József-út 26. 328

Kölcsonzés

Több mint 1000 új könyvből és válogatott írásokból olvashat. Kölcson-könyvtár, Ferenc József-út 61. 305

Tónkreteszi értékes szövegeit, ha nem használ kölcson porszívógépet, — Bérletrendszer. Gramafon és lemezkiadás. Soltes Kálmán 2. Telefon 12-59. 267

Boroshordókat 40 hektóig kölcson adok, egész szeszóra. — Érdeklődni: Széchenyi-u. 94. Földszint, egész nap. Ny 1876

Oktatás

Dr. Naményi Gyuláné, Szentendrey Olga gyorsíró és gépiró iskolájában új tanfolyam kezdődik. Beiratkozni állandóan lehet. Debreceni tan. ker. kir. főig. eng. száma 6475/1941-42. Vidékieknek vasútkedvezmény. Batthyány-u. 1. 495

Kereslet

Ócska vasal, fémelt, gepet a legmagasabb áron veszek. Vaskovits. Pacsirta-utca 17. Telefon: 26-94 937

6 személyes alpacha evőeszköz készletet megvételre keresek. Cím a kiadókban. 449

Murhatrágját megvételre keresek. József kir. herceg-utca 7. Ny

Használt gramofon lemez veszünk. Szendör Sándor zongora, gramofon és hangszerárúktára Batthyány-u. 22. 339

Hentesek és acsárosok figyelmébe! Csontvulladékok a legmagasabb áron vásárolnak Vaskovits Pacsirta-utca 17. sz. — Telefon: 26-94. 936

Rádió

Rádiót, bármilyen rendszerűt javít, alakít, épít olcsón garanciával, évi zedés gyakorlattal Szabó Lajos műszerész, Csapó-utca 84. telefon: 32-54 Vidékieknek szorokivül! 573

Butor

Minek a ténycs kirakat, amikor olcsóbban vásárolhat mindenféle lakberendezési tárgyat udvari bútorüzletben, Piac u. 71. sz. 1056

Keményfa háló, szoba bútor nagy kredenc, tróasztal, ebédlasztal eladó Komlóssy-út 15. sz.

Használt bútorokat, irodai berendezést, wert heinkasszát, üzletben dezsét, magas áron veszek Verő Csapó-u. 10. 298 v. v.

Ékszer, arany, ezüst

Mielőtt arany, ezüst, briliáns ékszerrel eladja, mullassa meg Szelecsényi óra- és ékszerkereskedőnek. Sas-utca 2. 60

Aranyat, ezüstneműt, ékszerket naplaron veszek Takács Sandorné, Piac-utca 56. 62

Gazdasági eszközök

Mezőgazdasági gépek: eszközöket, alkatrészeket bármilyen vesz, elad, vagy becsérel vitéz Nagy János, Hatvan-utca 41. Telefon: 26 19 1874

Gazdasági termény

Gyümölcszárk, kozmetek, rózsák még kaphatók. — Ungváry, Kúrtós 19. Huszárlakóháza mögött. 338

100 db málnató 10 P-ért kapható, Szabolcs-utca 4. sz. alatt. Kisállomás mögött. 446

Eladó ház

Debrecenben, Deák Ferenc utcán nagyterű udvari, részben emeletes ház eladó. Ügynököt nem díjazok. — Értekezni dr. Nagy Béla ügyvédnél. 445

Eladó ingóság

Kalyha, zöldzománcos, folytonzó eladó. József kir. herceg-utca 7. 407

Alig használt cserépkályha eladó. Oláh Károly u. 22. sz. 364

Talált tárgy

U. Kovács Teres művész nő hűfőn este 11 órakor Kossuth-u. 61. sz. ház előtt egy pár női kesztyűt talált. Jogos tulajdonosa átveheti a kiadói hivatalban. 444

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat Rt. műintézetének körforgógépén Igazgató: **Somogyi Gábor.**